

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 1

7 Haziran 2016 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.30
BAŞKAN: Mustafa İSEN (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hoş geldiniz.

Toplantıya geçmeden önce, bir iki hususu açıklığa kavuşturalım. Bugün, malumunuz, uzmanlar davet ettik, uzmanları dinleyeceğiz, büyük ölçüde herhâlde bugün öyle geçecek gibi görünüyor. Dışarıda yazılı basın talebi var. Yazılı basını alalım mı, danışmanları alalım mı, bürokratlara bugün ihtiyacımız var mı? Bu soruları isterseniz netleştirelim, ona göre değerlendirelim.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sadece konuşmacılar olacaksa yani belki gerek yok onlara.

BAŞKAN – Bence sadece konuşmacılar olacak bugün. Zaten yani ancak...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Öyle konuşmuştuk.

BAŞKAN – Evet, öyle konuşmuştuk.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Konuşmacılar gelsin, dinleyelim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Ben de katılıyorum. Bazı davet edilenler 2 kişi, 3 kişi gelmiş. Öyle bir talep gelirse...

BAŞKAN – Bence onlar 1 kişiyi seçsinler ve göndersinler. Ben de kanaati mi ifade ediyorum.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Ben talebi aktarıyorum, paylaşıyorum.

Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin katılım isteği var. Bu konudaki görüşünüz nedir?

BAŞKAN – Ama bugün sadece dinleyeceğiz, yani bir tartışma açmadan arkadaşlarımızı dinlemelerinde bir sakınca olmadığını düşünüyorum.

Arkadaşlar ne derler?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bunu tartışmaya açmak bile gerekmez. Parlatonun değerli üyeleri bütün Komisyon toplantılarını, alt, üst komisyon toplantılarını izlerler, not alırlar. Bugünkü daha çok bilgilendirme olduğu için dinleyeceğiz, durum onu gösteriyor.

BAŞKAN – Musa Bey, arkadaşlarımızın katılma meselesini değil, yani tartışma açmayalım meselesini burada ifade ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – O sizin takdirinize kalmış.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Konuşmacıların konuşmalarını dinleyelim, notlarımızı alalım.

BAŞKAN – Bugün dinleyelim, notlarımızı alalım, ondan sonra yeniden bir değerlendirme yapacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, şöyle çok spesifik bir şey olabilir: Mesela sunum yapacak akademisyen arkadaşlar sunum yaparken orada öyle bir püf noktası vardır ki onu açmayı talep edebiliriz. Yani bu; yoksa tartışma açmak açısından, yorum yapmak açısından değil, sadece ne demek istediğini biraz daha iyi anlamak açısından.

BAŞKAN – Tabiiyle bu olabilir arkadaşlar.

Bir de biz geçen toplantıda şöyle bir hususu gündeme getirdik: Biliyorsunuz, bu çok sayıda... Şimdi değerli arkadaşlar, bugün 10 temsilci arkadaşımızı dinleyeceğiz, bu arkadaşlarımıza yirmişer dakika süre verdik, bu süreleri uzatmayacağız. Bunu öncelikle belirtelim ve herkese uygulayalım bunu. Arkadaşımız soru sorarak da bu arkadaşlarımızın, tabii, böyle bir cümlelik, iki cümlelik sorular sorar ve meseleyi biraz daha açmalarını düşünebiliriz. Ama bu yirmi dakikalık süreye bütün arkadaşlarımızın riayet etmesini sağlayalım.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yazılı basını alabilir miyiz acaba?

BAŞKAN – Bence bir mahzuru yok yazılı basının, arzu ederlerse buyursunlar.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Bir de efendim, bürokratların olması. Onlar da dinlesin bence, bakarsınız sonra farklı bir şey çıkabilir, onlar da bilgilensin bence Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Mustafa Bey, bence bunda bir mahzur yok ama bu davet edeceğimiz arkadaşlar zaten şu veya bu vesileyle hepimizi ziyaret ettiler, bürokratları ziyaret ettiler, yani bunların üç aşağı beş yukarı neler söyleyeceklerini biliyoruz, bürokrasi de biliyor. Bürokrasi burada bulunsun.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Onlar açısından. Bürokratlar belki daha sonra bir şey söyleme ihtiyacı duyarlar, farklı bir bilgilendirme olur.

BAŞKAN – O zaman şöyle bir şey yapalım: Burada 3 temel husus var; Millî Eğitim Teşkilat Yasası'yla ilgili bir yapı var, YÖK'le ilgili bir yapı var. İlgili kurumların hukuk müşavirleri burada bulunsun. Millî Eğitim ve YÖK'ün hukuk müşavirleri veya onları temsil edecek birer arkadaş. Bunları duyuralım ve onları aldıktan sonra da toplantıya başlayalım. Uygun mudur? Peki.

Arkadaşlar, uygun görürseniz, öncelikle bu sendikaları dinleyelim, yani kurumsal niteliği olan, işte, EĞİTİM-BİR-SEN'i, EĞİTİM-SEN'i, TÜRK EĞİTİM-SEN'i dinleyelim, sonra OSTİM Sanayici ve İşadamlarını dinleyelim, Türk Mühendis ve Mimar Odalarını dinleyelim, bu kişisel talepleri daha sonra dinleyelim.

YASAMA UZMANI ENGİN KAYA – OSİAD gelemeyecek efendim.

BAŞKAN – Peki, onu çıkaralım o zaman.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016

Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 2

Uygun mudur?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Akademisyen sayısı çok geldi bana, bu kadar çok mu istemiştik akademisyen?

BAŞKAN – Her grup 1'er akademisyen arkadaş bildirdi. Doğrudan doğruya önce akademisyenleri de dinleyebiliriz. Yani burada...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Fark etmez.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Konuşma süreleri yirmi dakika mı?

BAŞKAN – Herkes yirmi dakika.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Yirmi dakikayı geçmesin çünkü yirmi dakikada çok şey anlatılır eğer doğru kullanılırsa.

BAŞKAN – Buna özen göstereceğiz. Her arkadaşımız da başlarken saat kaydı yapalım ve lütfen siz uyarın, yirmi dakika.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Sayın Başkanım, Ostim Sanayici ve İşadamlarının yerine bizim de tanıdığımız Türküzü

Oğuzhan Teknik Meslek Lisesinin Müdürü var, o da bilgi vermek istiyor. Bu gelmediğine göre, onun yerine alabilir miyiz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, böyle bir iki talep daha var, çok talep var.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – O zaman başkaları da girer.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Aynı konuyla ilgili yalnız, geçen hafta siz yoktunuz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Ama biz Ostimi şey nedeniyle... Direkt,

BAŞKAN – İşveren niteliğiyle. Bir öğretmen çağırdık zaten meslek liselerinden, Süleyman Altındağ.

Peki, arkadaşları alalım ve ondan sonra da arkadaşlar geldikten sonra oturumu açalım.

EĞİTİM-BİR-SEN'le başlayalım.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Hepsini birden çağırma değil de...

BAŞKAN – Yok, teker teker, herkesi teker teker çağıracağız.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Dışarıdan teker teker?

BAŞKAN – Dışarıdan teker teker çağıracağız.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Peki, onların birbirlerini dinlemelerini sağlamamız...

BAŞKAN – Arkadaşlar, o zaman, şimdi, burada, karşılıklı... Bunları biz bilgilenecek için çağırıyoruz. Onun için... Geçen toplantıda da bunları teker teker çağıracağımız meselesini konuşmuşuk.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Pardon, başlamadan, efendim, biz mesleki eğitimle ilgili bir davette bulunmuşuk, Afet Güngör... Mesleki eğitimle ilgili...

BAŞKAN – Burada var mı?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Burada, evet.

BAŞKAN – Hayır, listemizde var mı?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Burada yok.

BAŞKAN – Bunu uzman arkadaşımızla bir görüşelim çünkü o görüştüklerimizin hepsini teker teker davet ettik.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, çok özür dilerim, hoşgörünüze sığınarak söylemek isterim. Yani, beş yıldır buradayım, çeşitli komisyonlara, Plan Bütçe Komisyonuna özellikle, birçok kurum ve kuruluşları temsilen çağırdık, dinledik ama böyle bir uygulama yani tek tek çağırmak –sizin takdirinize kalmış, yüce Komisyonun takdirine kalmış ama- gerçekten dışarıda insanların tek tek, beklentilerle içeri alınması farklı bir görüntüyü ve düşünceyi de ortaya koyuyor. İmkân varsa, lütfen bu kararınızı tekrar gözden geçirmenizde fayda var.

BAŞKAN – Ama bunu biz geçen haftaki toplantıda...

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, mesela, düşünün, 20 kişilik davette 20'nci kişi burada, dışarıda koridorda bekleyecek.

BAŞKAN – 10 kişi davetlimiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Veya 10 kişi. Şık olmayan bir durum çıkacak yani bunu mümkünse bir değerlendirin.

BAŞKAN – Yok, teker teker çağıracağız, geçen defa konuştuk bunu. 9'a düştük.

Arkadaşlar, EĞİTİM-BİR-SEN'deki arkadaşımız kendisini tanıtsın ve ondan sonra...

Zaman işliyor, yirmi dakikada tamamlayacağız arkadaşlar, ek süre vermeyeceğiz.

Buyurun.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HASAN YALÇIN YAYLA – Bizim bu tasarıyla ilgili, ilk önce, düzenlemede olumlu gördüğümüz yönler, olumsuz gördüğümüz yönler ve çekincelerimiz var. Ben bunlarla ilgili kısa kısa, maddeleri de belirterek bir açıklama yapmak istiyorum takdirlerinize.

Bir defa, EĞİTİM-BİR-SEN, eğitim öğretim hizmet kolunun yetkili sendikası. Bu tasarı hazırlanırken Millî Eğitimde, bu tasarı buraya gelene kadar burada sendikaların olmamasını bir eksiklik olarak düşünüyoruz; bunu burada ifade etmek istiyorum.

Olumlu gördüğümüz birkaç yön var, onları hemen kısaca ifade etmek istiyorum: Müsteşar yardımcılığının sayısının artırılması bizim için olumlu. Zaten şu anda fiilen böyle bir uygulama var.

Yine, tasarının 3'üncü maddesinde, aday çırak, çırak eğitimi ve kalfa eğitimleriyle ilgili Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünden alınarak bu eğitimin Mesleki Eğitim Genel Müdürlüğüne verilmesi planlanıyor. Hem mesleki eğitim kurumunda görev

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 3

yapan birisi hem de çıraklık eğitim merkezinde görev yapan birisi olarak bu uygulamanın sağlıklı olduğunu ve olması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, tasarinın 8'inci maddesinde üniversitede görev yapan öğretim elemanlarının Bakanlığın proje okullarında görevlendirilmesi, okul müdürü ve yönetici olarak görevlendirilmesi. Bu uygulamayı ilkesel olarak önemli buluyoruz, gerekli buluyoruz fakat proje okulları dediğimiz okullar bulunduğu illerde mevcut eğitim kadrosuyla ve yöneticisiyle proje okulu hâline gelen kurumlar yani o kurumu o hâle getiren mevcut idarecilerimiz. Onun için, bu okula direkt yukarıdan öğretim elemanının getirilmesinin oradaki idarecilere bir haksızlık olacağını, biz sendikamız olarak eğitim fakültelerinden gelen öğretim elemanlarının, yapacağı projelerle geri kalmış, dezavantajlı bölgelerde görevlendirilerek onların yürüteceği projelerin daha önemli olduğuna inanıyoruz.

Yine, tasarinın 12'nci maddesinde ÖSYM'nin sınav tecrübelerinin Millî Eğitim Bakanlığınca da değerlendirilmesi isteniyor. Bu bizim için de olumlu bir öneri.

Yine, tasarinın 27'nci maddesinde üniversite disiplin cezalarının düzenlenmesi. Bu, önemli çünkü birçok disiplin yönetmeliklerinde suç ve cezalar tam olarak tanımlanmadığı için hukuk dışı uygulamalar yapılabiliyor. Bu maddeyle beraber disiplin ve suç cezaları tanımlanmış durumda.

Yine, tasarinın 31'inci maddesi, emeklilik yaşının –üniversiteler için söyleyeyim- 2547'de 72'den 75'e çıkarılması. Zaten, bizim sendika olarak bununla ilgili daha önce de taleplerimiz vardı. Bu, bizim için de önemli bir görüş.

Yine, tasarinın 48'inci maddesinde -daha önce birçok defa bizim de sendikamıza başvuru yaptı arkadaşlarımız- lise, okul ve fakülte mezunlarındaki unvanların verilmesi hakkında bir değişiklik var. Mesleki ve teknik öğretim veren ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara teknisyen unvanının, yine teknik öğretmen unvanı alan arkadaşlara da mühendis unvanının iki yıllık bir eğitimle verilmesi. Biz bunu da olumlu görüyoruz.

Yine, alanda en çok sıkıntı yaşadıklarımızdan bir tanesi, tasarinın 54'üncü maddesi ile 55'inci maddesi. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılması düşünülen değişiklik, öğrencilerin sosyal sigorta kapsamına alınması ve sigortalanması. Bu, çok önemli ve iyi bir gelişme. Sigorta başlangıç yaşı öğrenciyken başlamış olacak.

Yine, okullardaki en büyük sıkıntılarımız, biliyorsunuz, okullarımızda ücretli öğretmenlerimiz var, okul aile birliği bünyesinde çalıştırılan hizmetlilerimiz var, okul aile birliğinin çalıştırdığı diğer personeller var. Sosyal Güvenlik Kurumu işverenden alınması gereken 5 puanlık kesintiyi hazinenin karşılmasını istiyor, ki bu gerçekten önemli bir katkı olacak eğitim kurumlarına. Yine, buna bağlı olarak tasarinın 57'nci maddesi var. Şu anda birçok okul Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 10 milyar, 15 milyar, 20 milyar cezalarla cezalandırılmış durumda bu 5 puanlık indirim yüzünden. 57'nci maddesi de bu mevcut borçların silinmesini öngörüyor, ki bu, gerçekten eğitim kurumlarını rahatlatacak bir uygulama. Bunu da destekliyoruz.

Tasarıda olumsuz gördüğümüz ve çekincelerimizi ifade ettiğimiz bazı maddeler var ve bunların da en önemlilerinden bir tanesi eğitim öğretim müfettişleriyle ilgili yapılan düzenleme. Zaten, kamuoyuna da biraz tasarı bu açıdan yansdı. Hemen şunu söyleyeyim: 2011'de yapılan 652'yle Bakanlık merkez teşkilatında bulunan maarif müfettişleri eğitim denetmenleri olarak değiştirildi. Bunlar merkezden dağıtılarak illere gönderildi. Şimdi, buradan bir geriye dönüş var. Sendika olarak bizim 2004'te yaptırdığımız bir araştırma var. Öğretmenlerin yüzde 91'i teftiş sisteminin değiştirilmesini, müfettiş anlayışının ortadan kaldırılmasını istiyor. Eğitim öğretimde ileri düzeydeki ülkelere baktığımızda böyle bir yapının zaten olmadığını görüyorsunuz. Burada esas olan atadığımız okul müdürüne, kurum müdürüne ve öğretmene güvenerek idari denetimin esas olan bu yapılarla yapılması taraftarıyız. Tasarıda tekrar 2011'den geri dönüş var ve tekrar merkeze 500 tane Millî Eğitim Bakanlığı müfettişi, 250 tane de müfettiş yardımcılığı kadrosunun ihdası var, ki şu anda bu yapı teftiş kurulu başkanı ve sıfır müfettişle yürüyor zaten. Yani böyle bir yapıya, böyle bir tasarıya aslında gerek yok ve tekrar merkezî bir yapı ortaya koyuluyor ki bu çok daha büyük sıkıntıları ortaya koyacak. Bu arkadaşların eğitim uzmanı yapılması isteniyor. Eğitim uzmanı yapılabilir fakat Anayasa Mahkemesi kararları var. Millî Eğitim Bakanlığı yapısal değişiklikler yapabilir, işlevsel dönüşümler yapabilir, unvanları değiştirebilir fakat bu arkadaşların -1.750 civarında arkadaş var- özlük ve mali haklarından asla geri gitmemesi gerekiyor. Ama esasen müfettişlik yapısının teftişten arındırılıp rehberlik hizmetleri boyutuna gelmesi gerekiyor ki eğitimin ileride olduğu düzeydeki ülkelerde tamamen bu şekilde işlenmiş durumda.

Yine, şöyle ayrı sıkıntı var müfettişlik yapısında: 250 tane müfettiş yardımcılığı ihdası getiriliyor fakat eğitim öğretimde hizmet yapacak bu arkadaşların hiçbiri eğitimin içinden alınmıyor. Açık öğretim fakültesini, hukuku bitiren birisi, iktisadı bitiren birisi müfettiş olabilirken öğretmenler müfettiş yapılamıyor, sınavla bir üst göreve gelemiyorlar ki esas problem burası. Eğitim öğretimi bilmeyen, içerden gelmeyen arkadaşlar eğitim öğretimi denetleyecek duruma geliyorlar.

Yine, mevcut arkadaşların da mülakatla merkeze çekilmesi düşünülüyor. Burada da onlara bir kontenjan verilmemiş. Daha önce bu uygulama yapıldı, Kenan Evren döneminde de biliyorsunuz Bakanlık dağıtıldı, çalışma bölgeleri oluşturuldu. Bu ara dönemden sonra da -şu anda tasarıda böyle bir madde var- merkeze çekilecek müfettişler, çalışma bölgeleri oluşturulacak. Fakat o askerî dönem bittikten sonra tekrar bunlar merkeze çekildi.

Onun için, bizim burayla ilgili temel görüşümüz şu: Biz teftiş sisteminin baştan aşağıya tekrar yenilenmesini istiyoruz ama bunun rehberlik bazlı bir teftiş sistemi olmasını istiyoruz. Arkadaşlar eğitim uzmanı yapılabilir, kadroları ve unvanları değiştirilebilir ama asla özlük haklarından geri adım atılmamalı ve şu anda çok daha güçlü, merkezî bir yapının oluşmaması bizim görüşlerimiz.

Yine, tasarinın 11'inci maddesi var ki biz, biliyorsunuz, 4688 sayılı Kanun'la kurulduk ve toplu sözleşme imzalıyoruz. Geçtiğimiz yıl da üçüncü dönem toplu sözleşmeyi imzaladık. Tasarinın 11'inci maddesinde sınav ücretleriyle ilgili bir düzenlemeden bahsediliyor fakat toplu sözleşmeyle sınav ücretleri zaten düzenlendi. Burada yeniden, sınavlarla ilgili bir ücret düzenlemesi getiriliyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 4

ki bu yanlış. Zaten Millî Eğitim Bakanlığının yaptığı sınavlar, açık lise sınavları, açık ortaöğretim sınavları, bu çocuklar zorunlu eğitime tabi öğrenciler. Aslında bunlardan bir sınav ücreti alınmaz. Bu tasarıda döner sermayeden para alınması ve ücretin de buradan karşılanması isteniyor. Esasen öğrenciden sınav ücreti adı altında herhangi bir para alınmaz. Bugün merkezî bütçe burada görev alan eğitimcilerin ücretini nasıl ödüyorsa aynı şekilde devam etmelidir çünkü bu tasarıнын 11'inci maddesi toplu sözleşme hükmüne aykırı.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığında soru hazırlamadan sorumlu arkadaşlar var. Bunlar ikinci görev olarak görevlendiriliyor. Kanun tasarısıyla bunlara herhangi bir ücret verilmemesi öngörülüyor ki bu emeğin karşılıksız bırakılması anlamına geliyor. Bu da doğru bir uygulama değil.

Yine, sınavlarda görev alan merkezî teşkilattaki arkadaşlar taşraya gittiklerinde 6245 sayılı Harcırah Kanunu'na göre harcırahlarını alıyorlar fakat burada bu tasarıyla beraber barınma harcırahları ortadan kaldırılıyor. Bunun izahı nedir, onu da çok fazla bilemiyoruz. Sadece yol ücreti alıyor fakat o gittiği yerde nerede kalacak, nasıl ikamet edecek, bununla ilgili bir belirsizlik var. Ortadan kaldırılmış oluyor.

Yine, tasarıнын 28'inci maddesi Yükseköğretim Kanunu'yla ilgili bir madde. "Siyasi parti faaliyetinde bulunmak, kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatıyla bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak..." Bunlar somut ve açık tanımlar değil. Yani burada herhangi bir öğretim elemanını bu tanımların içerisine koyup cezalandırabilirsiniz, yükseköğretimin dışına atabilirsiniz veya onun özlük haklarıyla ilgili birtakım mağduriyetlere sebep olabilirsiniz ki burada suç ve cezalandırma kaldırılmalı.

Yine, bunun hemen akabinde 28'inci madde devam ediyor. Yine, toplu sözleşmede ve -artık hukukta norm hâline geldi- disiplin kurullarında disiplin kuruluna gelen memuru sendika temsilcisi orada savunur, sendika temsilcisi olarak savunur fakat -çok ilginç- bu birinci, ikinci ve üçüncü dönem toplu sözleşmede olmasına rağmen, yasada bulunmasına rağmen yükseköğretim disiplin kurullarından sendika temsilcilerinin oy verme hakkı kaldırılıyor, sadece izleyici olacak ve oy vermeyecek. Zaten orada ağırlık, çoğunluk idare tarafında. 6 tane disiplin kurulu üyesi var. Oradan 1 tanesi sendika temsilcisi. Bunun oy verme hakkının kaldırılması bir defa mevcut toplu sözleşme hükümlerine aykırı bir uygulama. Bu da asla kabul edilecek bir düzenleme değil.

Yine, tasarıнын 71'inci maddesi var. ÖSYM Başkanlığında soru hazırlama biriminde soru hazırlama uzmanları var. Bu uzman yardımcılarının kendi istekleri dikkate alınmaksızın resen Millî Eğitim Bakanlığına aktarılması gibi bir düzenleme var. Biz de bunun niye yapıldığını çok fazla anlamış değiliz.

Yine, tasarıнын 7'nci maddesinde Millî Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirliği Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak değiştiriliyor ki buna niye ihtiyaç var? Çünkü hukuk hizmetlerini bir yere genel müdürlük yapıyorsanız onun taşra teşkilatının olması gerekiyor. Onun için böyle bir uygulamaya da gerek yok diye düşünüyoruz.

Benim kısaca tasarı hakkındaki görüşlerim bunlar. Varsa sizin de sendika olarak bize soracaklarınız cevaplamak isterim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hasan Bey, çok teşekkür ederim.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HASAN YALÇIN YAYLA - Rica ederim.

BAŞKAN – Biz söylediklerinizi ilgili arkadaşlarla değerlendireceğiz. Bir yazılı belge de ayrıca sunmayı arzu ederseniz...

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HASAN YALÇIN YAYLA - Sayın Başkanım, biz raporumuzdan bir 15-20 tane hazırlamıştık. Bizim hukuk müşavirimiz arkadaşımızda. Size teslim edersek arkadaşlar dağıtabilirler.

BAŞKAN – Tamam.

Peki, çok teşekkür ederim.

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HASAN YALÇIN YAYLA - Tamam, teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar...

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Dışarıdaki herkes bugün konuşacak değil mi?

BAŞKAN – Evet, evet.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Yarına kal mayacak..

BAŞKAN – Evet, bugün bunu bitirelim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, normal olarak sırada EĞİTİM-SEN var ama TÜRK EĞİTİM-SEN Başkanı İsmail Konuk Bey'in bir yurt dışı yolculuğu varmış. Ona bir takdim tehir yaparak bir öncelik tanıyalım. Bir mahzuru var mı? İsmail Bey'i alalım.

İsmail Bey, hoş geldiniz. Sizin galiba bir yolculuğunuz varmış, onun için...

TÜRK EĞİTİM-SEN BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Hoş bulduk.

Benim bir Romanya yolculuğum var.

BAŞKAN – Evet, evet, sizi öne aldık.

Prensip olarak en çok yirmi dakika süre veriyoruz arkadaşlara.

Buyurun, süreyi de başlatıyorum.

TÜRK EĞİTİM-SEN BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkanım, kıymetli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, önemli bir kanun değişikliği söz konusu. Millî Eğitimde teftiş önemli bir yer tutuyor Sayın Başkanım. Şimdi, mevcut durumda bile teftişte ciddi bir problem yaşanırken bu değişiklik, teftiş neredeyse içinden çıkılmaz hâle getirecek. Bakın, Türkiye'de 59.509 okul var. Öğrenci sayısı 17 milyon 559 bin 989. Yaygın eğitim kurumu sayısı 13.739, kursiyer sayısı 9 milyon 908 bin 286. Resmî ve özel kurumlarda öğretmen, yönetici ve diğer personel sayısı 1 milyon 100 binin üzerinde şu anda. Yani bu sayıları bilmek son

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 5

derece önemli ki teftiş sisteminin ne anlama geldiğini anlayabilelim. Bütün bu kurumların teftiş ve denetimi şu anda bu maarif müfettişleri eliyle yürütülüyor yani 2.500 maarif müfettişi eliyle yürütülüyor. Ayrıca, müfettişlerimiz bu görevlerinin yanı sıra, aday öğretmenleri yetiştirme sürecinde görev alıyor, hizmet içi eğitimlerde personel eğitimi yapıyor, her yıl binlerce inceleme ve soruşturma görevini de yürütüyor. Mesela, Ankara'yı baz aldığımızda, 2005 yılında kişi ve kurumlar hakkında yapılan inceleme ve soruşturma sayısı Ankara'da sadece bir yılda 1.900 civarında. Buna ilave olarak, özel kurs, kurs, sürücü kursları, etüt merkezleri, yurtlar, temel liseler ve benzeri kurumların açılması onayını vermek, kapatılması, yer değişiklikleri ve benzeri işlemler için yapılan inceleme sayısı 1.040, sadece Ankara'dan bahsediyorum. Toplamda bu rakam 3 bini buluyor. Hâlihazırda bu hizmetler, şu anda görevde bulunan ve 81 il merkezinde istihdam edilen toplam 2.507 maarif müfettişi eliyle yapılıyor.

Bakanlığımız, yapısal problemlerin üstesinden gelmek, uygulamaya koyduğu politikaların alanda ne ölçüde karşılık bulunduğunu görmek, buradan hareketle aksayan yönleri düzeltmek için denetim sistemini daha etkili hâle getirmek istiyor yani bu tasarıyla. Şimdi, bu nedenle, bu amaçla Bakanlık, Millî Eğitim Teşkilatı Yasası'nda bu yönde bir düzenleme yapmak için düğmeye basmış ve hazırlanan Hükümet tasarısı önümüzdeki günlerde görüşülmek üzere Meclise gelmiştir. Tasarının teftişle ilgili gerekçesinde, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından veya Millî Eğitim Bakanlığı denetimine sunulan hizmetlerin etkili, ekonomik ve verimli sürdürülmesinin sağlanması; denetim hizmetleri tek elden yürütülerek eğitim hizmetlerinde muhtemel hataların giderilmesi, eksikliklerin tamamlanması ve hizmet sunumundan beklenen kalite düzeyinin yakalanması; hizmet alanındaki bütün kurumların düzenli aralıklarla denetlenmesi ve bu hizmeti sunanlara etkin olarak rehberlik yapılması; eğitim, öğretim, yönetim ve denetim hizmetlerinin yerel etkilerden uzak, çağdaş bilimin öngördüğü nesnel olgulara dayalı olarak sürdürülmesi amaçlanıyor. Bu tasarının gerekçesinde bunlar yazıyor; bunlar Bakanlığın gerekçeleri. Bakanlık, 2.507 müfettişle yukarıda belirttiği hedef ve amaçları bir anlamda gerçekleştirmediğini söylüyor yani bu amaçları gerçekleştirmediği için bu sistemi değiştirmek gerektiğini ifade ediyor. Bu hedefleri gerçekleştirmek için yeni bir yapılanmaya ihtiyaç duyduğunu bu şekilde ilan ediyor. Peki, bu tasarıyla ortaya çıkan yapı, bu belirtilen zafiyetleri ortadan kaldıracaktır mı? Bu kadar işin yürütülmesinde –yukarıda saydığımız iş ve işlemler- 2.507 maarif müfettişi sayısı bile şu anda yetmiyor efendim. Şu anda 2.507 sayısını 5 bine falan çıkarmak gerek ki maarif müfettişlerinin iş yükü azalsın, işler daha sağlıklı sonuçlanabilsin. 2.507 müfettişle dahi bunları beceremeyen Millî Eğitim Bakanlığı müfettiş sayısını 500'e düşürüyor ve düzenleme yapıyor. Bakanlığımızın, 2.507 kişiyle eksik, hatalı yaptığını; etkin, kaliteli ve periyodik bir şekilde yapamadığını belirttiği hizmetleri aynı kişiler içinden seçtiği 500 personelle daha iyi yapacağını söylemesi bir kere akla zarar bir uygulamadır.

Getirilmek istenen düzenleme Millî Eğitim Bakanlığında müfettişlik hizmetini kaldırmamakta, aksine aynı unvanı korumakta ancak bu unvana ilişkin kadroların içi boşaltılarak mevcut müfettişlerin bir anlamda tasfiyesi amaçlanmaktadır. Sınavla giren kariyer bir meslek mensubunu sınav gerektirmeyen ve kariyere dayalı olmayan bir mesleğe yasa yoluyla atamaya gitmektedir Millî Eğitim Bakanlığı.

Efendim, şimdi, maarif müfettişliği kariyer bir meslektir. Şimdi, siz kariyer bir mesleği eğitim uzmanlığı gibi kariyer meslek olmayan bir alana atadığınızda karşımıza hukuki engeller çıkacağı açıktır. Mesela, şu anda Millî Eğitim Bakanlığında okul müdürleri görevden alındı, yargı sürekli kararlar veriyor ama şu anda Millî Eğitim Bakanlığı bu yargı kararlarını bile uygulamıyor. Muhtemelen, Anayasa Mahkemesinden dönecek bir yasa tasarısıyla karşı karşıyayız. Sistemi bozacağız, ondan sonra Anayasa Mahkemesi iptal edecek, değiştirecek, yerel mahkemelerle bir sürü karışıklıklar yaşanacak ve bu sistemi, mevcut, düzenli yürüyen bir sistemi esasında şu anda biz bozmak üzereyiz Sayın Başkanım. Yani, hangi amaçla bozuyoruz? Millî Eğitim Bakanlığını, Millî Eğitim Bakanını esasında endişelendirilmesi gereken bir durumla karşı karşıyayız şu anda. Bu teftiş kiminle yapacağız?

Efendim, şimdi, birçok şey söylenebilir. Ben burada şöyle bir teklifte bulunayım, uzun uzadıya bunları tek tek okumanın bir anlam ifade ettiğini düşünmüyorum.

Şimdi burada, mevcut sistemi tek çatı altında toplama talebi bizim de zaten uzun zamandır ortaya koyduğumuz bir taleptir yani tek çatı altında toplanması yanlış bir talep değildir. Burada yapılması gereken, akla en uygun olan şey mevcut sistemi tek çatı altında toplayarak bütün müfettişlerimizi bu sistem içerisine yeniden entegre etmek ama mülakat aşaması olmadan çünkü bu insanlar zaten yıllardır bu işi yapan insanlar ve sınavla maarif müfettişliği hakkını kazanmış insanlar yani bu aşamalardan geçmiş insanları siz ölçme kabiliyeti olmayan bir mülakat sistemiyle yeniden ölçerseniz bunun da hukuki bir karşılığı mutlaka çıkacak, bu da yeni karışıklıklar doğuracak.

Efendim, teklifimiz şu: Mevcut sistem korunmadan, tek çatı altına alınarak 7 bölgede bölge sistemleri, bölge maarif müfettişliği sistemi oluşturulsun. Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına bağlı... İl millî eğitim müdürlüklerine de bağlı olmasın çünkü bu müfettişler il millî eğitim müdürlerini de denetliyor, şu andaki sistemde bunların altında bir eleman gibi görünüyor maarif müfettişleri. Dolayısıyla, kendi amirini denetleyen bir adam olması söz konusu olmaz. Onun için, doğrudan teftiş kuruluna bağlı, 7 bölgede ihdas edilen bölge müfettişlik sisteminde görev alsınlar ama il millî eğitim müdürlüklerinin üzerinde bir konumda görevlerine devam etsinler. Tabii, burada Maliyenin bir engel çıkarması söz konusu olduğu için mevcut haklarıyla bu çatı altına girsin müfettişlerimiz. Yani, bu problemi çözmek için en akılcı yol şu anda bu gibi görünüyor. Mevcut haklarıyla, mevcut özlük hakları neyse, kaç lira maaş alıyorlarsa, diğer özlük hakları neyse bu özlük haklarını artırmadan, aynı özlük haklarıyla tek çatı altında teftiş kuruluna bağlı, merkez teşkilatına bağlı 7 bölgede hizmet eden bir müfettişlik sisteminin oluşturulması doğru bir yaklaşımdır ama madem bir şeyi düzeltmek adına bir kanun tasarısı gündeme geliyor, bu sayı da artırılmadık. Yani, şu andaki müfettişlerimizin sayısının, oranının üzerinde de bir sayıyı bunlara ekleyerek yani 2.507 sayısını bin artırmak mümkün yani 3.500 sayısına çıkararak eğer bu tasarımı kanunlaştırırsanız doğru bir hamle yapmış olursunuz, bir sistemin bozulmadan daha verimli hâle getirilmesini sağlamış olursunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 6

Şunu da ifade etmek istiyorum: Yıllardır Millî Eğitim teşkilatında çalışan bir insan olarak şu anda görev yapan Millî Eğitim maarif müfettişleri arasında çok uçta insanlar görmedim yani bölücü faaliyetler içerisine giren hiçbir müfettişle bugüne kadar ben karşılaşmadım yani bu 2.507 müfettiş arasında bu tip faaliyetlere katılan insanlar yoktur. Bunları gerekçe olarak öne sürenlerin hiçbir nesnel, objektif bir veriye dayandığını da düşünmüyorum -bu iddia edilebilir, bu söylenebilir- ben milliyetçi, muhafazakâr bir insan olarak. Bu müfettişlik sistemi içerisinde devlete bağlı insanlardır; hangi siyasi görüşten, hangi yelpazeden olursa olsun bu arkadaşlarımız gerçekten devlete bağlı, işini iyi yapan insanlardır. Eğer bu sistemi ortadan kaldırırsanız teftiş sistemini tamamen ortadan kaldırmış olursunuz ve şu anlattığım binlerce iş ve işlemi yapabilecek kapasitede bilgi birikimine, donanımına sahip insanları bulamazsınız.

Şu anda bazı okul müdürleri muhakkik olarak görevlendiriliyor Sayın Başkanım. Bunların değerlendirmelerini, raporlarını incelediğinizde birçoğunun eksikliklerle dolu, yanlışlıklarla dolu raporlar olduğunu... Çünkü işi bilmeyen insanlar tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmelerin arzu ettiğimiz sonuçları alabilmemizi sağlaması mümkün değildir. Muhakkik olarak görevlendirilen okul müdürlerinin yaptığı değerlendirmelerin yüzde 50' sinden daha fazlasında mevcut teftiş sistemine aykırı sonuçlarla sonuçlanan raporlarla karşı karşıya kalıyoruz. Dolayısıyla, kendi alanında yetişmiş bu insanları Millî Eğitim teşkilatı içerisinde korumamız gerekmektedir çünkü bunları eğitim uzmanı yaptığınızda boşu boşuna maaş verdiğimiz, hiçbir iş yapmadan oturan, bu donanımını, bilgi birikimini heba etmiş, gelecek adına, milletimizin geleceği adına heba ettiğimiz insanlar olacak. Şu anda zaten bunlardan Beşevler' de bulunan havuzda belki bin kişiden fazlası var, boş oturuyor, maaşını alıyor, hâlâ oturuyor. Yani, yaklaşık -eğer bu kanun tasarısı böyle çıkarsa- 2.500 kişi, hadi içinden 500 tanesi bir şekilde bir torpil morpil bularak mülakat sisteminde geçerse -bu mülakat sisteminin de torpil sistemi olduğunu biliyoruz, belki de bir sürü kabiliyeti, liyakati olmayan insan bu 500' ün içerisine girecektir- diğer 2 bin tanesi boş oturarak maaş alan insan durumuna düşürülecektir. Bunları söylemek bizim açımızdan doğru bir yaklaşımdır.

Ben teşekkür ediyorum. İnşallah bu yanlıştan dönülür. Akliselim bir yol hem Millî Eğitimimizdeki teftiş sistemi adına hem gerçekten görevlerini hakkıyla yapan, donanımlı, birikimli bu müfettişlerimizi Türk Millî Eğitimi adına korumak adına güzel bir adımı bu Komisyon atar diye umuyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim İsmail Bey. Size iyi yolculuklar diliyoruz.

TÜRK EĞİTİM-SEN BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sağ olun, kolay gelsin efendim.

BAŞKAN - Eğer söylediklerinizi veya söyleyemediklerinizi yazılı bir metin olarak da bize sunmak isterseniz... Dağıtıyorlar, tamam, teşekkür ederim.

TÜRK EĞİTİM-SEN BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Peki, ben teşekkür ediyorum, kolay gelsin.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın İsmail Sağdıç Bey'i alıyoruz, EĞİTİMSEN' den.

İsmail Bey, hoş geldiniz.

EĞİTİMSEN GENEL ÖRGÜTLENME VE YÜKSEKÖĞRETİM SEKRETERİ İSMAİL SAĞDIÇ - Hoş bulduk.

BAŞKAN - Kısaca prensibimizi hatırlamak istiyorum: Azami yirmi dakika veriyoruz.

Görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için teşekkür ediyorum.

Buyurun.

EĞİTİMSEN GENEL ÖRGÜTLENME VE YÜKSEKÖĞRETİM SEKRETERİ İSMAİL SAĞDIÇ - Ben teşekkür ederim.

EĞİTİMSEN adına katılıyorum, EĞİTİMSEN Genel Örgütlenme ve Yükseköğretim Sendikası. Sendikam adına Komisyonunun bütününü saygıyla selamlıyorum. Umuyorum ki buradaki çalışmadan sonra bu yasadaki aksaklıklar ya da bazı yasaların tamamen geri çekilmesi noktasında bir adım olabilir.

Ben üç konuda size görüşlerimi ileteceğim. Bir tanesi 652 sayılı Yasa' da yapılmak istenen değişikliklerle ilgili. Biliyorsunuz, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bazı kanunlarda bu yasa tamamında değişiklik yapıyor. Özü maarif müfettişleriyle ilgili. 2.507 tane maarif müfettişi var, bunlar bir geçici maddeyle eğitim uzmanlığına alınıyor, daha sonra da bunlardan 500 tanesi tekrar müfettiş olarak görevlendiriliyor. Şimdi, müfettişlerin yaptığı iş son dönemde aynı fakat geldikleri yer bakımından iki farklı statü uygulanıyordu: Bir tanesi, Bakanlıktan gelenlerin özlük hakları farklıydı; ilköğretim müfettişliğinden gelenlerin özlük hakları farklıydı. Şimdi, bunların arasındaki farkın giderilmesi beklenirken birdenbire bunların tamamı görevden alınıyor. Liyakat ve kariyer meselesidir. Bu arkadaşlarımız müfettiş olurken sınavlara girdiler, belli bir öğretmenlik şeyinden sonra sınavlara girdiler, hatta bazıları bu işin ilmini de, bilimini de okudular, yönetim-denetim bölümü mezunları. Tabiri caizse bu arkadaşlarımız iğne deliğinden geçip müfettiş oldular ve Millî Eğitimdeki temel direklerden, belkemiklerinden bir meslek grubu. Bir kanunla, kanundaki bir geçici maddeyle bunların kadrolarının elinden alınması doğru değil. O açıdan baktığımızda da, zaten 500 tanesini tekrar müfettiş yaptığınızda, soruşturma ile görevlendirdiğinizde rehberlik ve denetim boşa kalacak bir durumdur. Bunların denetleyeceği alan sadece Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullar değil. Bakın, beraber yaşadık, gördük: Denetimsizlik Karaman' da başka bir şeye neden oldu. Konya' da geçmişte deprem olmuştu, depremde -yine benzer- evler yıkılmıştı, öğrenciler buralarda zarar görmüştü, ölmüşlerdi. Doğal olarak bu arkadaşlarımızın buraları da denetlemeleri gerekiyor. Bunlara bu şekilde bir tasarruf uygulanması okul öncesi eğitimi, karma eğitimi ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumları, hatta şu temel liseleri tamamen denetimsiz hâle getirecektir ve Millî Eğitimin içinde bulunduğu kaosu tamamen fazlalatastıracaaktır, bunun bilinmesi gerekir. Aynı zamanda bunun kamuda tasfiye girişimlerinin bir parçası olarak değerlendirilmesi gerekir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa : 7

Tabii, bunun nedeni nedir? Ben bunu öznel olarak da paylaşmak istiyorum sizinle. Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığında 2.507 müfettiş var. Şu anda Millî Eğitim Bakanlığı sadece bizim sendikamıza üye yaklaşık 15-16 bin soruşturma yürütüyor. Aldığımız bilgiler var ki bu bilgileri 11 Mart 2015 yılında -dışarıda gördüm- Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Kurulu Başkanı ve Müsteşar İstanbul'da bir toplantı düzenliyorlar ve illerin maarif müfettişleri başkanlarını tehdit ediyorlar "Bu tür soruşturmalardan tek ceza vereceksiniz." diye. Anlaşılan o ki bunları yerine getirememeye söz konusu, buna bir önlem alıyorlar; yoksa ortalıkta söylenen isimle "200 PKK'lı müfettiş var, 160 cemaatçi müfettiş var, bunları temizleyeceğiz." propagandası eşliğinde 2.507 kişiye yapılan uygulama doğru bir uygulama değildir. Kaldı ki bu iş için de mahkemeler vardır ve mahkemeler bu işin -suç varsa eğer- cezasını verir. Böyle bir yakıştırmanın, yaftanın yapıştirilmesini de doğru bulmuyoruz. O açıdan, iki şeyin yapılması gerekiyor: Ya bu yasa'yı tamamen geri çekmek gerekiyor, bu bölümü ya da -başta da ifade ettiğim gibi- aralarındaki özlük hakkı farkını giderecek bir çalışmanın bu şekilde bu Komisyondan geçmesi yararlı olacaktır diye düşünüyorum. Kaldı ki böyle yaptığımız zaman illerde gerçekten okullar tamamen siyasal kadroların; hatta daha da ileri gideyim, sendikal kadroların; daha da ileri gideyim, Doğu, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde aşiret ilişkilerine teslim olmuş durumda olacaktır çünkü Millî Eğitim müdürleri, okul müdürleri bu denetimi yapacak -öyle görünüyor, boşta kalan şeyi- bu ilişki de doğru bir ilişki olmaz. Millî Eğitimin belkemiği olan bu rehberlik ve denetim meselesi bu şekilde halledilemez diye düşünüyorum.

Bir başka şey: 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'nun 2'nci maddesinde... Ben teknik olarak, sözü fazla uzatmadan hemen söyleyeyim, geçeyim: Daha önceki yasada 14 yaşını doldurmuş, 18 yaşından gün almamış olmak koşuluyla çıraklık çalıştırılıyordu. Bu yasa tasarısında "İmam hatip ortaokulu ya da ortaokul mezunu olmak." diyor. Bu da ne demektir? 14 yaşın altındakilere siz çıraklık yaptırabilirsiniz demektir, çocuk işçiliğinin yaygınlaşmasıdır.

Şunu da belirtmekte yarar var: Bu hâliyle geçtiği durumda on iki yıllık zorunlu eğitimde gerçekten ikinci dört yıldan sonra bir kesinti meydana gelecektir. Meslekî eğitim de tamamen tasfiye edilecektir, bunun bilinmesinde yarar var.

Bir diğer şey: Bu yasayla birlikte 10'un altında işçi çalıştıran işletmeler de bu çırakları ihtiva edebilecekler. Yani Siteler'de -ben de gençliğimde, çocukluğumda çok çalışmışım- 2 çalışanın, 3 çalışan olduğu yerler var ve buralarda bir stajın yapılması ya da çırakın çalıştırılması gerçekten hiç doğru değil çünkü hiçbir kurala uyulmuyor. "İşletmenin kurallarına göre çalışacak." diyor. Gece işi yapan bir işletme... Çocuk işçileri biz çalıştıracamız, bir de gece çalışacaklar bunlar yani hangi insaf, hangi vicdan çocukları, 14 yaşından küçükleri, 13 yaşındakileri gece çalışmaya maruz bırakacak? Kaldı ki cinsel istismarın, kötü davranmanın ve şiddetin en yaygın olduğu yerler bu sanayi bölgeleridir. Daha önce okul ile işletme sahibi arasında bu öğrencilerin haklarıyla ilgili sözleşme imzalanıyordu, şimdi öğrencinin kendisine bırakılmış durumda. Yani reşit olmayan bir çocuğa siz sözleşme imzalatıyorsunuz, aynı zamanda öğrenciyi de savunmasız konumda bırakıyorsunuz.

Bir başka şey de bu çırakların, staj yapan çocukların bir kısım masrafları da İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor. Doğal olarak da İşsizlik Sigortası Fonu'nun yani devletin ya da işçilerin işsiz kaldığında kullanacağı fon patronlara, işletme sahiplerine bu şekilde bir kıyak olarak ortaya çıkmış durumda.

Bir başka şey, akademiyle ilgili yapılan düzenlemelerdir. Şimdi, bu akademiyle ilgili yapılan düzenleme aslında baktığımızda, Anayasa Mahkemesinin 14/01/2015 tarihindeki karara aykırı bir düzenlemedir. Çünkü Anayasa Mahkemesi, bunu düzenlerken Yükseköğretim rejiminin özel bir rejim olduğunu, Devlet Memurları Kanunu gibi disiplin hükümlerine dayanılmaması gerektiğini, kendi özgünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gerekir. Anayasa Mahkemesi bu kararı verirken 1982'den bu yana bir hukuksuzluğu da ortadan kaldırmıştır yani 1982'de YÖK Yasası'yla beraber ortaya çıkan YÖK Disiplin Yönetmeliği'ni de ortadan kaldırmıştır. Şimdi bu yasa tasarısında 657 sayılı Yasa'nın bazı maddeleri sayılıyor, onunla da yetinmeden üzerine şunlar, şunlar da olsun deniyor. Yani buradaki herkesin karşı çıkacağı, Türkiye'yi bir dönem kesintiye uğratan, gerçekten doğal, demokratik gelişimi engelleyen darbe yasa'nın getirdiği yönetmeliğin üzerine birtakım şeyler konulmuş durumda. Bu da Yükseköğretimin kendisiyle bağdaşır durumda değil. Yani "Yükseköğretim elemanları diğer kamu görevlileri ve devlet memurlarından farklıdır, aynı statüde değerlendirmek mümkün değildir. Yükseköğretim kamu hizmeti, devlet memurları tarafından yürütülen genel idari hizmetlerden farklı özellikler arz eder, bu nedenle farklı düzenlemelere ihtiyaç vardır." şeklindeki kararı Anayasa Mahkemesi verirken bu ruhla vermişlerdir. Doğal olarak da bu yapılan düzenleme bu ruha aykırıdır.

Ayrıca, Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelere aykırı biçimde sendikal hak ve özgürlükler de ayaklar altına alınıyor değerli arkadaşlar. Şimdi, söz konusu tasarı kapsamında kademe ilerlemesinin durdurulması ve kamu görevinden çıkarma cezasını gerektiren hâllerde siyasal amaçlı grev, siyasal amaçlar dışında boykot, grev -bakın, siyasal amaçlar dışında, bu sendikal amaç da olabilir- ayrımı yapılmıştır. Açıkça ifade etmek gerekirse grevle ilgili böyle bir ayrımın yapılması, her iki durumda da grev, boykot, kitlesel işe gelmeme eylemlerini cezalandırmak üst normlara aykırıdır; bunun da bilinmesinde yarar var.

Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma ve sınav gibi öğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak, görevlileri, öğrencileri eğitim öğretim alanı dışına çıkartmak, görev yapılmasına engel olmak gibi sıralıyor. Şimdi, düşünün ki siyaset bilimi alanında ders veren bir hoca buna dayanarak cezalandırılabilir. Hepimiz de biliyoruz ki bilim, alternatif olanı üretir. Yani mevcudun dışına çıkamazsa eğer siyaset bilimi hocalarının ya da üniversitelerin ders vermesi mümkün değildir. Nitekim yaşandı, görüldü, Ankara Üniversitesinde oldu. Akdeniz Üniversitesinde bir hocamızın öğrenciyeye verdiği tez, "Başbakanlık genelgesiyle ilişkili midir, değil midir?" denilerek ya bu teze sahip çıkacaksın, cezalandırılacaksın ya da bu tezi bu öğrenciyeye vermeyeceksin ikilemiyle karşı karşıya kalmıştır. Yani akademiye bunu yapmaya hakkımız yok diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 8

Bir başka şey, sendikalar, disiplin soruşturmalarında, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu ile Yüksek Disiplin Kurullarında vardı; bunda varlar ama oy hakkı yok. Oy hakkı olmayan, şerhini yazamayan, kararlar konusunda görüşünü belirtmeyen yani oy olarak belirtmeyen bir sendika temsilcisinin orada bulunmasının şekli anlamı dışında bir anlamı yoktur herhâlde. Doğal olarak bunun eklenmesi anlamlı olur diye düşünüyorum. Yoksa, bunca yıllık sendikal mücadeleyle kazanılan hak bir anlamda elinden alınmış olacak sendikaların da.

Bir başka şey, 151 sayılı ILO Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesiyle sendikaların kamu emekçilerinin çıkarlarını savunmak amacıyla etkinliklerde bulunabilecekleri açıkça kabul edilmiştir; bu yasa buna aykırıdır, bunun bilinmesi gerekiyor. Yine, 87 no.lu ILO Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında bulunan sendikal eylem ve etkinlikler yönünden kamu makamlarına pozitif görevler yüklenmiştir. Sözleşmenin 8/2 maddesinde sendikaların kendi amaçları doğrultusunda düzenlemiş olduğu etkinliklere katılması nedeniyle üyelerinin cezalandırılmayacağı kesin bir ifadeyle vurgulanmasına rağmen bu, bu hakkı da ortadan kaldırıyor. Anayasa'nın 90'ıncı maddesini anımsatmak isterim burada bir kere daha, kuşkusuz bunlar biliniyor ama ben bir kere daha anımsatmakta yarar görüyorum. Ayrıca, Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın 28'inci maddesindeki toplu pazarlık ve eylem hakkına aykırıdır. Türk Ceza Kanunu'nun 118'inci maddesinde sendikal faaliyeti engellemek yasaklanmıştır ama burada yasa yoluyla bir engelleme söz konusudur, doğal olarak da bunun bu şekliyle yeniden değerlendirilmesi gerekiyor.

Bence yükseköğretime lazım olan, gerçekten yüz kızartıcı suçlar, zimmet, şiddet ve istismarın dışında herhangi bir disiplin düzenlemesi getirilmemesi esastır. Bahsettiğimiz şey akademi, bilim insanlarından bahsediyoruz, bilim üretenden bahsediyoruz, bilim üretenlerle birlikte çalışanlardan bahsediyoruz. Az önce bahsettiğim şeylerin dışında bir disiplin düzenlemesine ihtiyaç yoktur. Daha sonra ben mail'lerinize gönderirim, bizim yaptığımız çalışma da var "Ortak Yaşam İlkelerimiz" diye. Gerçekten akademide -bunu burada uzasın diye şey yapmıyorum- bunlara uyulduğunda, öz denetim sağlandığında akademinin yeni bir disiplin şeyine ihtiyacı yoktur.

Bir başka şey, gerçekten YÖK, süper savcı göreviyle görevlendirilmiştir. Yani dekanlar ya da rektörler soruşturmaya bile aslında görevi sadece rektörleri soruşturmak, bunlar hakkında karar vermek olan YÖK, süper savcı göreviyle görevlendirilmiştir, onların atladığı bir şey olursa da YÖK Başkanı direkt soruşturma açabilecek, cezalandırabilecek.

Zamanım ne kadar kaldı bilmiyorum ama bir şeyden daha bahsetmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

EĞİTİMSEN GENEL ÖRGÜTLENME VE YÜKSEKÖĞRETİM SEKRETERİ İSMAİL SAĞDIÇ - Evet, bu yasayla aynı zamanda hukukun arkasından dolanılıyor. Zaman aşımı süresi altı yıla kadar çıkartılarak yargıdan dönen kararlar için bile yeniden soruşturma açıp ceza verilmesi mümkün oluyor. Bu açıdan da bu yasanın bu hâliyle gerçekten hukuku da boşa çıkaran bir yönü var.

Affınıza sığınarak söylüyorum, bir kıyaslama yapma niyetim yok ama sonuçta Avrupa'da bilime yönelik en büyük saldırılar Orta Çağ zamanında olmuştu, orada bile şekli olarak bir mahkeme vardı yani Galilei'nin yargılandığı bir mahkeme bile vardı. Burada bu yapılmak istenen düzenlemeyle mahkeme, hâkim, yargıç yerine kendini koyuyor Yükseköğretim Kurulundaki yetkili kişiler, yetkili kurullar; doğal olarak da herhangi bir suç... Sayılan suçlar zaten Anayasa'da, Ceza Yasası'nda suç olarak sayılmış, mahkemelere gider de bu şekilde ceza alırlarsa bundan kaçış, kurtuluş yok ama daha mahkemeye gitmeden siz mahkeme görevi görüyorsunuz ve bu şeyle cezalandırılıyor akademisyenler, Yükseköğretim personeli. Bu hâliyle gerçekten hukuku da boşa çıkaran, mahkemeleri de boşa çıkaran, savcılıkları da boşa çıkaran bir işlev görüyor. Bunun belirtilmesinde yarar var.

Zamanım bitti zannediyorum, var mı?

BAŞKAN – Peki, bir iki dakika içinde toparlayın.

EĞİTİMSEN GENEL ÖRGÜTLENME VE YÜKSEKÖĞRETİM SEKRETERİ İSMAİL SAĞDIÇ - Tamam.

Bir diğer şey, bu vakıf ya da devlet üniversitesi... Vakıf üniversitesini de buraya alıyor. Yükseköğretim rejimi açısından vakıf üniversitesinin buraya alınması doğru bir şey, onu söyleyeyim çünkü vakıf üniversitesinde de bilim hizmeti veriliyor. Fakat güvencesizliğin olduğu bir yerde, özellikle her şeyi soruşturma konusu olan vakıftaki akademisyenleri, siz buradaki disiplin ve ek disiplin şeyleriyle yeniden bunun içine disiplin yönünden dâhil ederseniz gerçekten vakıfta bilimin üretilmesi mümkün olmayacaktır ya da "Orada patron yok." deniliyor ama "kâr için" denilmiyor ama hepimiz de biliyoruz ki o üniversitenin mütevelli heyetinin ya da üniversiteyi kuran şirketin, vakfın söylediği şeyin dışına oradaki akademisyenlerin çıkması mümkün değil. Bir kere daha söyledim, bilimsel gelişmeler, dünyadaki ilerlemeler eleştirel olmayla mümkün olmuştur. Bu, bilimin eleştirel olma en temel hakkını, en temel özelliğini elinden alıyor ve devlet memurlarından daha ağır cezalar getiriyor çünkü ek cezalar 657'ye yüklenmiş durumda, daha hafifletilmesi beklenirken Anayasa Mahkemesinin iptal kararının özünde bu varken bunun getirilmesi doğru değil, akademiye de haksızlıktır, Türkiye'deki bilim alanına da, bilimsel üretime de, üniversitelerde, burada çalışanlara da haksızlıktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu kurumsal konumdaki bir diğer yapı olan Mühendis ve Mimar Odalarını uygun görürseniz çağırırım şimdi, ondan sonra da ferdi akademisyenleri davet ederiz.

Buyurunuz efendim.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum davetiniz için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 9

Kısa bizim talebimiz şudur: 47, 48 ve 49'uncu maddelerle yirmi dört yıldır yapılmayan bir şeyi yapıyorsunuz, bunun için teşekkür ediyoruz. Bir yönetmeliğin çıkartılması, mühendislerle teknikerlerin... Yirmi dört yıldır gecikmiş bir şeyi telafi ediyorsunuz. Biz teknik öğretmen, tekniker, yüksek tekniker ve teknisyen grubu arkadaşlarla beraber çalışıyoruz, hâlâ beraber çalışıyoruz, şu anda benim de yardımcı teknik öğretmen bir arkadaşımızdır.

49'uncu maddede 3795'in kapsamı genişletilip yeni ilaveler -gayet normal, itirazımız yok da gayet de yerinde bir şey- bunların görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen maddeye içerisinde biz Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak biz de burada olmak istiyoruz. Sebep şu: Bu arkadaşların görev alanlarını, mesleki iş alanlarını birlikte beraber düzenliyoruz ve bize yardımcı olarak çalışıyorlar yani görevlerini, yetkilerini mesleğimiz gereği biz düzenliyoruz. Arzumuz şu: Bu maddeye Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin de dâhil edilmesidir, kısa, basit ve net talebimiz budur. Bunu daha önce Çevre Bakanlığı, Enerji Bakanlığı yaptı, çantamda var, sürekli biz bu bakanlıklarla bu konuda Danıştaya gitmekten, mahkemeleşmekten bıktık, usandık. Ne olur, buraya dâhil edin, biz burada beraber çözelim arkadaşlarımızla beraber, sizin düşünmediğiniz, belki buraya sokmak istemeyen bürokrat arkadaşlarımızdan daha çok imkânı biz bunlara tanıyacak önerilerimiz olacak; önerimiz, talebimiz budur Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bunu arkadaşlarımla bir değerlendirdim.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Evet.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz, iyi günler dileriz.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Peki, yani iş barışının sağlanması adına mutlaka faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu 3 madde mi: 47, 48, 49.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – 47, 48, 49. 49'uncu maddede özellikle tek bizim de ilave olmamız, oturup beraber yönetmeliği yapacağız, bu kadar basit.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, aslında biz TMMOB'u davet ederken bu kısmını hiç düşünmemiştik.

Müsaade ediyor musunuz Başkanım?

BAŞKAN – Estağfurullah, buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, başka bir düşünceyle açıklamıştık buraya davet ederken. Bu mesleki teknik öğretim veren ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara denk okullara teknisyen unvanının verilmesi, daha sonra bunlara bir katsayı verilerek yükseköğretim kurumuna devam etmeleri ve mühendis olabilmeleri. Şimdi, bu çıkar okullarıyla ilgili odanızın bir görüşü var mıdır? 4+4+4 sisteminde üçüncü 4'lük sistem içinde ilk ikiden sonra haftada bir gün on saatlik bir ders programıyla çıraklık eğitimi alan kişilerin lise dengi gibi sayılması, sonra teknisyen olması, odanızın bu konudaki görüşü nedir?

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Yanlıştır, yanlış olur.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Bu görüşü istiyoruz biz.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Yanlıştır yani şöyle söyleyeyim: Ben kırk beş yıllık mühendisim yani kademe, merdiven çıkarak olmuyor bunlar. Temel altyapı bilginiz, mesleki bilginiz akademik düzeyde olmadan bunları yapmak çok yanlıştır.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Böyle bir yol haritası çünkü...

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Var, bizzat evet...

GAYE USLUER (Eskişehir) – ...burada yasal bir düzenleme var ve bu yasa kabul edildiğinde bir yol haritası çıkacak.

BAŞKAN – Ama arkadaşlar, burada dikkat edin, bu çocuklara mühendislik hakkı verilmiyor, mühendislik sınavına girme hakkı veriliyor.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Başlangıç kısmını söylüyorum efendim, o sonra, dediğiniz doğru, kazanır, kazanamaz, bir katsayı ama başlangıçta...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Kabiliyeti varsa yürüsün diyoruz yani.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Hayır, hayır, orada bir sorun yok, kabiliyeti varsa, kazanıyorsa ve ne kadar katsayı vereceğiz, o ayrı bir tartışma konusu.

Şimdi, üçüncü 4'lük kısmını dışarı çıkarıyoruz yani 4+4+4'te ilk iki 4'ten sonra çıraklık okulu eğitimini -ki çıraklık okulu eğitimi haftada bir gün on saatlik yoğun eğitim programı- o dört yıllık üçüncü 4'le eş değer kılıyoruz. Bu doğru mudur, tartışmamız gereken budur. Öbürü başka, o da tartışılır ama asıl olan haftada bir gün on saat ders vererek ki o ders programını lise müfredatıyla nasıl örtüştüreceğiz ve sonra ne şekilde tamamlayacağız dersleri ve bunlara teknisyen unvanı vereceğiz. Şimdi, Batı normlarında veya olması gerekene baktığımızda, eğitim kesintisiz en az on yıl olmalıdır, bu on yılın son iki senesinde çocuklar becerileri, ilgileri doğrultusunda bir mesleğe yönlendirilebilir ama teknisyen unvanını almak için artı bir, en az iki yıl daha okumaları gerekir belli bir alanda. Şimdi, biz mevcut çıraklık sistemimizle, bu yasal düzenlemeyle bunu yapabilir miyiz? Ki, biraz önce EĞİTİM-SEN temsilcisi arkadaşımız da burada çırak olma yaşının da düşürüldüğüne dikkat çekti, bence bunlar çok önemli, bunlar bizim geleceğimiz için, bunlar bizim çocuklarımız, sonuçta bizim babası olduğumuz, annesi olduğumuz çocuklar değilse bile bizim ülkemizin çocukları, biz bu çocuklar için kötü bir şey istemiyoruz, olacak iyinin en iyisi olmasını diliyoruz, bunu tartışıyoruz...

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Evet, olsun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016

Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 10

GAYE USLUER (Eskişehir) – ...yoksa istemez miyiz bütün çocuklarımız üniversiteye gitsin, derdimiz bu değil, en doğruyu nasıl yapabiliriz.

TMMOB TEMSİLCİSİ ŞÜKRÜ GÜNER – Size katılıyorum.

BAŞKAN – Peki, bunu zaten ilgili madde geldiği zaman konuşacağız.

Çok teşekkür ederiz Şükrü Bey, sağ olun.

Bu akademisyenleri yukarıdaki sıraya göre Profesör Doktor Ali Yakıcı Bey'den başlayarak alalım arkadaşlar.

Hoş geldiniz.

Buyurun Ali Bey, sizi dinliyoruz.

PROF. DR. ALİ YAKICI – Saygıdeğer Başkan, saygıdeğer hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ben teknik olarak bu konulara vâkıf değilim ama kanunla ilgili, tasarıyla ilgili bazı düşüncelerimi sizlerle paylaşıp bir de istek ve önerilerimi sunmak istiyorum izninizle.

Ben hızlı bir şekilde maddeler üzerinde çalıştım ama 5'inci maddede bu valiliklere devri konusunda öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumların iş yeri açma ve çalışma ruhsatı yani zaman içinde olmasının daha uygun olacağı düşüncesindeyim. Yani Bakanlık uhdesinde, bünyesinde kalmasının bir süre daha yararlı olacağı düşüncesindeyim.

10'uncu maddeyle ilgili, bizim akademisyen arkadaşlarımızın da yer aldığı bir çalışmaları var, o çalışmada bu maddenin tasarıdan çıkarılmasını istiyorlar. Çok kısa olarak bunun sebeplerini sıralamışlar: Hükmü engelli bireyin otizm, orta ve ağır zihinsel engellilik gibi tanı gruplarında uygulanması çoğu zaman imkânsız olmaktadır. Sağlık Bakanlığındaki benzer uygulamada 0-12 yaş grubu uygulamadan muaf tutulmuştur. Bu yaş grubunda hizmet alan engelli birey oranı yüzde 50'den fazladır. Pilot illerdeki uygulamada refakatçıyla hizmet alımı oranı yüzde 30'dan fazla olup bu uygulama Danıştay tarafından uygulanamaz bulunduğu durdurulmuştur. Aynı zamanda büyük iller başta olmak üzere yeteri kadar pilot uygulama örnekleme oluşturulmamıştır. Kısa zamanda yapılan pilot il uygulamalarında telafi programı ve yıllık alması gereken toplam seansın korunması sağlanamadığından engelli bireyin hizmet alımında mağduriyetlere neden olmuşlar gibi sebeplerle bunun çıkarılması arzu edilmektedir.

Yine ben, maarif müfettişlerinin eğitim uzmanı olarak görevlendirilmelerinin ne kadar sağlıklı olacağı hususunda tereddütlüyüm. Yani nerede, nasıl, ne şekilde istihdam edilecekler, ne yapacaklar. Bunun çok iyi belirlenmesi gerekir.

Yine, yabancı ülkelere görevlendirilecek öğrencilerin ve/veya aday öğretmenlerin... Bunların ne zaman yazılı, ne zaman sözlü sınav olacağı, yazılı ve sözlü sınavlarda ilkelerin ne olacağı konusunun netlik kazanmasının yararlı olacağı kanaatindeyim.

Yine, bu 27'nci madde bizi tabii, çok daha fazla ilgilendiriyor, çok güzel tespitler var ama bunlar kim tarafından uygulanacak bu çok önemli. Üniversitelerde mobbing uygulamaları yapıldı ama mobbing uygulamalarında biz hiç sonuç alamadık. Yani gönül isterdi ki onlardan ciddi sonuçlar alınsın ama maalesef, bu kişilerin durumuna göre veya yönetimin durumuna göre değişti, istenilen elde edilemedi. Bu bakımdan bunların da daha ilkel bir biçimde veya nelerin olması gerektiğine dair ve kimler tarafından bunların belirleneceğine dair somut bilgilerin olmasından fayda vardır diyorum.

YÖK Başkanı elbette ki önemli bu disiplin açabilme konusunda ama sadece YÖK Başkanının tek başına sorumluluk alması doğru olur mu veya ona çok fazla yük getirmez mi? Bunun, çok fazla üyesi olmasa da, birkaç kişilik kurul tarafından yapılması daha uygun olur mu, diye de düşüncemi sizlerle paylaşmak isterim. Bunları belirttikten sonra...

Diğer konular tabii, beni aşan konular, mesleki teknik bilgiler beni aşan konular.

Ben her türlü dilin yaşamasına saygı duyan bir insanım, önce baştan bunu konuşalım. UNESCO'da biz bu somut olmayan kültürel mirasta bunu da savunan insanlarız ama üniversitelerde araştırma görevlisinden profesöre farklı akademik kadrolarda çalışan öğretim elemanlarının önemli oranda resmî eğitim dilini kullanmadıklarına şahit olunmaktadır. Bu sebeple eğitim öğretimi olumsuz biçimde etkileyen sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Örneğin bilgi aktarımında güçlükler yaşanmakta, öğretim elemanları ile öğrenciler arasında iletişim problemleri oluşmakta, zorlaşmakta. Bu sebeplerle eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilenmektedir. Onun için ben akademik yükseltmelerde Türkçenin baraj olarak orada belirgin bir şekilde yer almasından yanayım.

Yine, Türkçeyi ve Türk kültürünü yurt dışında belirlenen hedef kitlelere öğretmek amacıyla gönderilen öğretim elemanları ile öğrenim görmek amacıyla gönderilecek öğrenciler için yapılacak sınavlarda Türkçenin baraj olarak belirlenmesi verimlilik ve kalitenin artırılması bakımından son derece önemlidir diyorum.

Türkiye birçok bakımdan dünyanın cazibe merkezlerinden biri durumundadır, bunu görüyoruz değişik ülkelere gidince. Bu vesileyle, birçok ülkede gençler ya da insanlar Türkçe öğrenmek istemektedir. Bu öğretimi önemli ölçüde Yunus Emre Enstitüsü gerçekleştirmektedir. Ben bu konuda Yunus Emre Enstitüsünün tamamen alanı bilen, alanın uzmanı olan kişilerce yönetilmesi ve donatılmasından yanayım, bunu da özellikle paylaşmak isterim çünkü farklı kişiler farklı amaçlarla orada olduğu zaman Türkçe zarar görüyor, Türkiye zarar görüyor. Bunu özellikle vurgulamak isterim.

Yine yabancı öğrencilerin ölçme değerlendirme sorunu var, biz bunun içindeyiz. Türkçe öğretmek amacıyla üniversitelerde oluşturulan TÖMER'lerden diploma alan öğrencilerin ölçme değerlendirmelerinin ÖSYM'ce ya da ÖSYM niteliğinde bir kurum tarafından merkezî bir sınava tabi tutulmalarının çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü A üniversitesi ile B üniversitesinde, A ya da C kurlarında verilen diplomaların hiçbir geçerliliğinin olmadığını görüyoruz. Aynı öğrencileri getiriyoruz, biri hiç bilmiyor Türkçeyi, biri çok mükemmel biliyor. Onun için sağlıklı bir sonucun...

BAŞKAN – Yani bunu Türkiye'de öğretim görecek yabancı öğrenciler için öneriyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 11

PROF. DR. ALİ YAKICI – Evet Hocam, onun için. Çünkü bunlara diploma veriliyor, bu öğrenciler buna göre üniversitelerde okuyorlar ama TÖMER'lerin yeterli kadrosu olmadığı için, her üniversitesinde TÖMER açma yetkisi bulunduğu için buna bir disiplin, düzenleme getirilmesi gerekiyor Başkanım; yani bu da çok önemli.

Yine sona geliyorum, akademik teşvik emeklilikten sonra devam etmelidir. Bu durum bilimsel birikimin aktarımının süreklilik kazanmasını sağlayacaktır. Şimdi, 75 yaş güzel, tamam, yani belli bir birikime gelmiş ve kendisinde yeterlilik, yetkinlik hisseden bir öğretim elemanının çalışması uygun, doğru. Ama tabii, bu nerede, nasıl ne şekilde çalışacak; daha önceden olduğu gibi, gelişmekte olan üniversitelerde mi olacak? O takdir sizlerin. Ama bu teşvikle ilgili olarak 75 yaşın, hatta daha üst yaşların da önemli olduğunu düşünüyorum. Benim Hacettepe' den hocamdı, Sayın Başkanım da çok iyi bilir Şükrü Elçin Hocamız 100 yaşında vefat etti ama vefat edeceği güne kadar üretti, bu önemli. Onun için, bu bilimsel teşvikin emeklilikten sonra da devam etmesi bilim üretiminin devamını sağlar diye düşünüyorum

Bir de, geçen yıl öğretim üyelerine takribi olarak 800 liraya yakın iyileştirme zammı yapılmıştı. Bu, emekliliğe yansımıyor. Öğretim üyelerinin genel isteği bu. Eğer bunda da emekliliğe yansıyacak biçimde bir düzenleme yapılırsa çok daha iyi olacağı kanaatindeyiz.

Yine, araştırma görevlilerinin kriter sağlayanlarının 33'üncü maddeye aktarılması çok önemli. 50/d sürekli bu gençleri diken üstünde tutuyor tabiri caizse, bu çocuklar verimli olamıyor ama çocuğun geleceğe yönelik çalışmalarından bunun akademisyen olabileceğine dair bir düşünce oluşmuşsa ve kriterleri –yabancı dil olsun, diğer kriterler olsun, bilimsel anlamda bunlar- yerine getirilmişse bu çocuklar 33'üncü maddeye geçirilmeli. 50/d'yle iki tür zarar görülüyor. Bir, üniversiteler zarar görüyor, gençler zarar görüyor; gençler verimli olamıyor, “Yarınım ne olacak?” endişesi taşıyor. Üniversiteler de şu şekilde zarar görüyor: 50/d'yle çalışan bir genç doktorasını bitirdiği gün, diyelim Van Yüzüncü Yıl Üniversitesindeyse “Allah'a ısmarladık Sinop Üniversitesine gidiyorum.” diyebiliyor çünkü ona “İşin bitti.” deniliyor, 50/d öyle bir madde. Onun için 33'üncü maddenin işlerlik kazanmasının hem üniversiteler hem de bizim bilim hayatımız bakımından çok daha yararlı olacağını düşünüyorum.

Bir başka konu, profesörlük, doçentlik, doktorluk, kolay elde edilmiyor bunlar, gerçekten insan yıllarını veriyor, ömür bitiyor ama bazı kişileri görüyoruz –ki bu çoğalmaya başladı- bunu rant amaçlı kullanıyorlar. Bunların disiplin altına alınması... Her gelen istediği gibi... Bakıyorsunuz, yüksek okul bile bitirmemiş ama “profesör doktor, profesör doktor” şaşıyoruz. Yurt dışına gidiyoruz, diyorlar ki: “Sizin profesör doktor şunu söyledi.” O profesör doktora bakıyoruz, öyle biri yok ve yanlış iletmış tabii, şaşıyoruz. Bunlara da anlatamıyoruz tabii, “Değil.” de diyemiyoruz. Onun için bunların da bir kontrol altına...

BAŞKAN – Şeref doktoralarını diyorsunuz yani dışarıdan üniversitelerini...

PROF. DR. ALİ YAKICI – Alınabilir, doktora verilebilir, fahri doktorluk unvanı da kullanılabilir, onu da saygıyla karşılıyor.

Başkanım ama belki sizin de tanıdığınız ama şu anda içinde olmadığınız için uzağında kaldığınız bazı kişiler rant amaçlı “profesör doktor” diye yazıyor ve bunu kullanıyor. Yani bu da, tabii, birçok akademisyeni rahatsız ediyor. Onun için bunların da eğer uygun olursa bir şekilde disipline edilmesi gerekiyor. Bir de, son olarak, özel üniversiteler bazen kendilerini çok daha bağımsız hissediyor.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Bende de bir istifham oluştu da, yani rant amaçlı derken profesör olmadığı hâlde profesörmüş gibi mi yoksa bu ranttan...

PROF. DR. ALİ YAKICI – Gibi. Gibi davranıyor. Diyelim, Tanzanya'dan bir doktora fahri doktora unvanı verildi. Bunu, geliyor, burada kendini...

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Bunu akademik unvan olarak kullanıyor.

PROF. DR. ALİ YAKICI – Kullanıyor ama doktor değil. Fahri doktora saygımız var. Profesör doktor...

Peki, bununla ne yapıyor, nasıl rant elde ediyor? Akademik sempozyumlar düzenliyor. Şimdi, akademik sempozyumlar için gençler sempozyumla hem akademik geleceğiyle ilgili puan alıyorlar hem de teşvikten yararlanıyorlar. Onun için, kaç para isterseniz... Parayla yapıyor tabii bunu. 800 dolar, bin dolar, 1.200 dolar, neyse; para alıyor ve bunu bu şekilde kullanıyor. Bunlar, tabii, üzücü. Genel bir rahatsızlık bu bütün öğretim üyelerinde.

Ve son olarak da ben bazı çok iyilerini tenzih ederim, çok iyi özel üniversitelerimiz var ama akademik yükseltilmelerde ciddi yanlışlar yapabiliyorlar veya bilimsel etiğe uymuyorlar. Bu da çok önemli. Yani diyelim lise diploması var mı, üniversiteyi, fakülteyi nerede bitirmiş; buna bile bakmadan bazen master, doktora yaptırabiliyor ki bunların da ciddi bir denetim altında tutulmasında yarar var diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, biz çok teşekkür ediyoruz. Sağ olun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Efendim, biz teknik okullarla ilgili kısım için bir arkadaşımızı davet etmiştik ama... OSTİM Sanayici ve İşadamları Derneği olduğu için onu söyleyememiştik. Şimdi, oradan gelen olmadığına göre o arkadaşımızı bu aşamada değerlendirebilir miyiz müsaite olursa?

BAŞKAN – Böyle bir arkadaş çağırdık, o zaman bir öğretmen çağırdık. Bu, Süleyman Altundal... Süleyman Bey'i bir dinleyelim, bakarız. Gerekirse ona göre değerlendirelim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Tamam.

BAŞKAN – İşıl Hanım, hoş geldiniz.

PROF. DR. İŞİL ÜNAL – Hoş bulduk.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016

Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 12

BAŞKAN – Buyurun, sizi dinliyoruz.

Azami yirmi dakika süre veriyoruz.

PROF. DR. IŞIL ÜNAL – Teşekkür ederim.

Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben torba yasa olarak inceledim, çok sayıda madde var, çok sayıda konu var kapsadığı. Bu kapsanan konuların, tabii, her biriyle ilgili olarak -büyük bir ihtimalle, tahmin ediyordum on beş yirmi dakika verileceğini- konuşmak çok zaman alabilir diye düşünerek onların içerisinden bazılarını seçerek konuşmak istiyorum.

Burada temel yaklaşımım konulara yaklaşırken ve değerlendirirken, eğitimin bir bireyin yetkinleşme süreci olarak, bir özgürleşme süreci olarak, bir özelleşme süreci olarak kurulabileceğini, eğer istersek böyle bir eğitim süreci kurabileceğimizi düşünerek, buradan bakarak değerlendirdim, temel perspektifim bu.

Şimdi, en baştan kısaca birkaç şey söylemek istediğim: Denetim faaliyetleriyle ilgili, denetim faaliyetleri başlığı altındaki düzenlemeler ya da öneriler var. Ben EYDEP alanında çalışan bir eğitim bilimciyim yani eğitim yönetimi denetim ekonomisi ve planlaması alanında çalışan bir eğitim bilimciyim. Dolayısıyla, bu başlık altında belirtilen maddeler ilgi alanıma girdi. Şöyle, bir geçmişine baktığım zaman, sadece 2011'de değiştirilmiş olan yani Teftiş Kurulu ve Rehberlik ve Denetim Başkanlığından, Teftiş Kurulu Başkanlığının kaldırılarak Rehberlik ve Denetim Başkanlığı hâline gelmesinin... Bugün tam ters yönde bir değişimle karşılaştığımızı gördüm. Bu, tabii, hem konuya yani eğitimin denetimine, teftişine ya da ne diyorsanız, değerlendirmesine yaklaşımı ifade ediyor. İkinci olarak da sistemin merkezî veya yerel olarak örgütlenmesi açısından bir bilgi veriyor bize. Teftiş meselesi, bildiğiniz gibi, aslında tamamen süreçte yer alan öznelerin belirlenmiş olan kurallara uygun olarak davranıp davranmadıklarını kontrol etmeye yönelik bir kontrol mekanizmasıdır. Oysa denetim ve rehberlik dediğimiz şey, aslında sürece yöneliktir yani işleyen süreci değerlendirmeye yöneliktir. Orada yer alan tüm öznelerin hatta katılımını dahi öngören bir süreç olarak tasarlanamaz mümkündür denetimi ve rehberliği. Dolayısıyla, hem bunun ciddi bir paradigma değişimi olduğunu düşünüyorum. Farklı bir anlayışın getirildiğini düşünüyorum. Bunu olumlu değil, olumsuz yönde bir değişim olarak görüyorum. Ve bence en başta, hatta Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiği en baş dönemde merkezilikten vazgeçip yerelleşmeye doğru bir olumlu eğilim olduğunu hatırlıyorum. Bugünkü bu değişmeyi, bir tersine dönüş olarak algılıyorum. Burada, tabii, işte, maarif müfettişleriyle ilgili bir düzenleme de var. Baştan bakış açısı, yaklaşım, aslında aşağıya doğru bütün o kuruluşu etkiliyor. Dolayısıyla bunu belirtmek istedim.

İkinci olarak çıraklık eğitimi ve çıraklık eğitiminin zorunlu eğitim kapsamına alınması meselesini ele almak istiyorum. Burada yine elimizdeki şeye baktığımız zaman çıraklık eğitimiyle ilgili düzenlemede aday çırak, çırak, kalfa ve ustaların eğitimlerinin yaygın eğitim kapsamından çıkarılıp örgün eğitim kapsamına alındığını görüyoruz. Bununla ilgili idari değişim de yapılıyor. Yani Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünden çıkarılarak mesleki eğitime gönderiliyor. Şimdi, bu mesele, çıraklık eğitimi yani yaygın eğitimin örgün hâline gelmesi ve ortaöğretimin de zorunlu eğitim hâline gelmesi sonucunda bunun, örgün eğitimin içine alınan çıraklık eğitiminin de zorunlu eğitim kapsamına alınması söz konusu oluyor. Bu, 24 ve 25'inci maddelerle düzenleniyor. Şimdi, aslında zorunlu eğitimi savunmak çok zor eğitim bilimleri açısından. Çünkü zorunlu eğitim, kendisi zaten eğitimin, bir anlamda, bu, yetkinleşme, özgürleşme ve öznelleşme süreçleri açısından bizim olumsuz gördüğümüz bir süreçtir. Çünkü bir kurumsal yapı içerisine sokup orada belirlenmiş olan kurallar doğrultusunda bireyi yönlendiriyorsunuz. Onu bir kenara bırakırsak, yani, bu, daha geniş bir konu tabii.

Ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasını da tabii, doğal olarak çok anlamlı bulmuyorum. Ama çok önemli bir başka nokta var, bunlar olduğu takdirde bile, aslında dikkat edilmesi gereken çok önemli konular olduğunu düşünüyorum burada çünkü, şimdi, ortaöğretim, ortaöğretime alınan bireylerin genel gelişimini, genel yeteneklerini geliştirme açısından önemlidir. Şimdi, mesleki eğitimde bir handikabımız var: Mesleki eğitimde çok bilgi, beceri, mesleğe yönelik bilgi, beceri aktarmaya çalıştığımızda öğrenciye, onun temel gelişimini, genel gelişimini sağlayacak olan dersleri –mesela kültür dersleri ve benzerlerini- daraltıp olabildiğince iş yerine yönelik öğrenmeleri artırmaya çalışıyoruz. Bu, aslında, bu bireyler açısından onların eğitim hakkının gasbı anlamına geliyor çünkü eğitim hakkı dediğimiz şey, bireyin kendi yetkinleşmesine dönük öğrenmelerdir. Bu öğrenmeleri sağlıyorsak gerçekten, birey açısından bir kazanımdır bunlar. Tabii ki insanlar bilgi, becerilerini pratiğe dönük olarak elde etmek isterler, özellikle bu grup açısından baktığımızda.

Şimdi, bu kesime yani çıraklık eğitimi ve zaten mesleki eğitim içinde yer alan kesime dönük olan bütün düzenlemeler, aslında bakarsanız, bir sınıfsal problem yaratıyor. Nedir bu? Aslında, işçi sınıfı ve emekçi çocukların eğitimini düzenliyoruz anlamına geliyor bu çünkü mesleki eğitim ve çıraklık eğitimi en yoksul, toplumun en altında olan çocukların eğitimidir. Şimdi, bu çocukların gelişimini biz ne yapmış oluyoruz? Mesleki bilgi, beceriler doğrultusunda artırıp diğer gelişmesini sağlayacak kısımları sınırlı tutmuş oluyoruz. Bu, ciddi bir hak kaybı bence.

Önemli bir nokta, zorunlu eğitime aldığımız zaman bunların zorunlu eğitim kapsamı içerisinde mesleki eğitime yönlendirilmesi, zorunlu eğitim kapsamı altında olan diğer öğrencilerle aralarında bir fark yaratıyor. Mesleki ağırlıklı bir zorunlu eğitim ile genel yeteneklerin ve becerilerin geliştirilmesine yönelik zorunlu eğitim. Bu zorunlu eğitim içerisinde, bence, öğrencinin kendi gelişimine, bireysel gelişimine, yetkinleşmesine, öznelleşmesine izin verecek öğrenmelerin ağırlığını artırmak gerekiyor, yani programlarla bunu yapmak mümkün.

İkinci önemli bir nokta, bu çocuklar, özellikle çıraklık eğitimindekiler, gelir düzeyleri düşük olduğu için bir an önce gelir elde etmek üzere, kendilerini geliştirip orada biraz ilerlemek üzere bu yaygın eğitim programlarına giriyorlar. Şimdi, biz onları alıp ortaöğretim içine sokup ve zorunlu eğitim kapsamına alınca, o zaman bu çocukların kaybettikleri geliri devlet olarak onlara ödemek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 13

durumundayız. Eğer ödemezsek hem yaygın eğitimden çıkarıyoruz, onların koşullarını değiştiriyoruz hem de gelir kaybına uğramalarına neden oluyoruz. Bununla ilgili olarak hem genel yetenekleri geliştirmeye dönük bir değişim, aynı zamanda da bu çocukların gelir kaybını giderecek olan bir düzenlemeyi birlikte yapmak gerektiğini düşünüyorum.

Tamamlayıcı eğitim meselesi var. Bu kavramı, "tamamlayıcı eğitim" kavramını doğrudan doğruya işletmeye yüklüyor tasarı. Yani, eğitim görevini işletmeye veriyor ve bu işletmeleri de 10 çalışana kadar düşürüyor. Yani eskiden 20' ydi, şimdi 10 çalışanlı işletmeler de dâhil. 10 çalışanlı işletme dediğimiz şey son derece informal yönetilen işletmelerdir, kurumsallaşmamıştır, kuralları yerleşmemiştir, dolayısıyla kişisel kararlara, kişisel eğilimlere açık olan işletmelerdir. Ben, bu çocukların bu işletmelere teslim edilmesini doğru bulmuyorum -bu madde 37' deki tamamlayıcı eğitim meselesinden bahsediyorum- devlet onlara bu eğitimi okullarda vermelî ve biraz önce söylediğim gibi, ücret kayıplarını da yine devlet karşılamalı.

Ve çocuk işçiliği meselesi var yine maddelerle ilgili olarak. Çocuk işçiliğini özendiren ve bunu kurumsallaştıran bir eğilim var. Bunu engellemek gerekiyor çünkü devlet bizzat 18 yaşından küçük çocukların işçi olarak çalıştırılmasına izin veriyor, bununla ilgili düzenleme yapmış oluyor. Bu nedenle, ben 41, 44, 45 ve 46' ncı maddelerle ilgili olarak bu yönde, bu sakıncayı ortadan kaldıracak değişimlerin yapılması gerektiğini düşünüyorum ve öneriyorum. Yani çocuk işçiliğini bizzat devlet kendisi himaye altına almamalı, kendisi uygulamamalı, bunu engelleyecek önlemleri almalı. Örneğin ücret ödemesi bunlardan biri olabilir. Çocuk 18 yaşını bitirdikten sonra işletmeyle bağlantısını kurmak lazım. Yani işletmelerden çıkarmak lazım bunu.

Üçüncü bir konu olarak ele almak istediğim, Yükseköğretim Disiplin Yönetmeliği meselesi. Bilindiği gibi, 14 Ocak 2015 tarihli bir kararla Anayasa Mahkemesi otuz üç yıldır uygulanan disiplin yönetmeliğini iptal etti, bu çok önemli bir karardı çünkü Anayasa Mahkemesinin iptal etmesi çok önemli yani Anayasa' ya aykırılık meselesi olması nedeniyle. Bunun üzerine, beklediğimiz şey, yeni bir disiplin yönetmeliğinin Anayasa' ya uygun olarak oluşturulmasıydı fakat öyle yapılmamış, yasaya disiplinle ilgili bazı maddeler sokulmuş, taslakta öyle gözüküyor. Ve şöyle bir mantığı var: 657 sayılı Devlet Memurları Yasası' nın disiplin hükümleri kabul ediliyor, buna ayrıca yükseköğretim kurumlarıyla ilgili bazı filler ekleniyor. Şimdi, bu, şu anlama geliyor: Bir kere, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, bilim insanlarını bir devlet memuru olarak gördüğünü görüyoruz kanun teklifini getiren grubun. Bu, tabii ki kabul edilebilir bir şey değil çünkü Anayasa' nın ilgili maddelerinde de örneğin 68' inci maddede, öğretim elemanlarıyla ilgili, siyasi partilere üye olma ve benzeri durumları açısından da devlet memurları arasında tam bir farklılık gözetildiğini görüyoruz. Ayrıntılı olarak şey yapmayayım zaman almasın diye. Bilim insanı olarak tanımladığımız öğretim elemanlarının, örneğin 27' nci maddede bilim ve sanatla uğraşan insanları, diğer şeylerden, bilim ve sanat faaliyetlerini tüm insanların özgürce yaratabileceği, öğreneceği ve yayabileceği faaliyetler olarak görüyor. Dolayısıyla, diğer faaliyetlerden ayırıyor. Bununla ilgili, bildiğiniz gibi, UNESCO' nun genel konferansı var. Akademik personelin durumuna ilişkin tavsiye 1997' den itibaren var. Bu, son derece önemli. Yükseköğretim personeline bilimsel özgürlük ve akademik özerklikle bağdaşmayan hükümlerin uygulanmayacağına ilişkin bir tavsiye bu. Hatta, Devlet Memurları Kanunu' nun 125' inci maddesinde de bu belirtiliyor.

Şimdi, bu koşullar altında, aslında, bilim insanının ne yaptığına baktığımızda da bunun gerçekten kabul edilemez olduğunu çok rahatlıkla görebiliyoruz çünkü bilim insanı demek, dünyayı, toplumu, evreni, doğayı anlama, anlamlandırma ve keşfetme çabası içerisinde olan insan demektir. Dolayısıyla, toplumu analiz ederken, toplumu çözümlerken toplum içerisindeki güç ilişkilerini, toplum içerisinde yer alan kurumu, örneğin devleti, diğer kurumları, bunların hepsini analiz etmek, değerlendirmek, gerektiğinde eleştirmek durumunda olan insanlar demektir bilim insanları. Eğer bu konuda bir sınırlama getirirsek bilim insanlarına, biraz önce söylediğim faaliyetlerin hiçbirini yapmasını istemiyoruz anlamına gelir. Tabii, bu mümkündür yani istememek mümkündür ama o zaman onlara "bilim insanı" dememizin bir anlamı da yoktur. Dolayısıyla, farklı, mesela, burada terörle ilgili veya benzer disiplin cezaları kapsamında ele alınan konular var, bütün yurttaşlar için geçerli olan Türk Ceza Kanunu var, Terörle Mücadele Kanunu var, dolayısıyla bilim insanı da hiçbir şekilde kapalı kutu içerisinde çalışan, faaliyet gösteren insanlar değil; bütün faaliyetlerini kamuoyuna açık yapıyorlar, hiçbir şey olmasa öğretim yapıyorlar; bu, topluma açık. Dolayısıyla, bu faaliyetlerin gizli kalması zaten mümkün değil ve yasalarla düzenlenmiş olan hükümler onlar için de geçerli. Bu nedenle, zaten o kanunlara tabi olmaları söz konusu. Bunun disiplin sağlamak üzere yükseköğretim kurumları içerisinde bir disiplin kuralları olarak yasaya yedirilmesi, yasa içerisinde yer almasının sağlanması bence fazladan bir sınırlama getirmek anlamına geliyor.

Taslakta "bilim adamı" ifadesi geçiyor, bunun yerine "bilim insanı" kullanıyoruz artık; bu değişikliğin yapılması sanırım herkesin kabul edebileceği bir şeydir.

Bu "Bilim insanı ne yapar, neyle uğraşır?" meselesini 2013 yılında Yükseköğretim Kurulunun Akademik Özgürlük Bildirgesi' nde de görmüştük biliyorsunuz. Kurumun kendisi bu özgürlükleri bir liste hâlinde sunuyordu yani "Öğretim elemanları ne yapar?" anlamında. Dolayısıyla, birdenbire bütün her şeyi değiştirecek ve baskı altına alacak bir düzenleme yerine, dünyada bilim insanlarının sahip olduğu haklar, onların nasıl denetlendiği ve nasıl faaliyetlerini yerine getirdiğine yönelik düzenlemeleri, uluslararası anlaşmaları dikkate alarak ve özellikle, bu bahsettiğim, 6 Kasım 2013 yılında yayınlanan bildirgeyi de dikkate alarak bence bu maddelerin gözden geçirilmesi yararlı olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Işıl Hanım, sağ olun.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Başkanım, çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 14

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Hocam, çok teşekkür ediyorum ayrıntılarıyla anlattınız. En başta, 2011'e geri dönüş paradigması değişikliği, çok ciddi paradigması değişikliği ve "Onaylamıyoruz." deyip bıraktınız. Yani, aynen mi kalsın öneriniz, yoksa şöyle mi olmalı dediğiniz bir şey var mı o konuda? Çünkü, bizim burada en çok üzerinde durduğumuz konuların başında geliyor bu müfettişlik.

PROF. DR. IŞIL ÜNAL – Evet, çok önemli çünkü.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Öneriniz, aynen mi kalsın, yoksa şöyle mi yapın diyorsunuz? Yani, böyle yapacaksınız kalsın diyorsunuz anlaşılır.

PROF. DR. IŞIL ÜNAL – Evet, pratikteki duruma bakmak gerekir. "Aynen kalsın." demek çok peşin bir şey olur ama bu dönüşüm iyi değil. Çünkü, ta 1940'lardan itibaren denetim mekanizması hem bir uzmanlık alanı olarak tanımlanıyor dünyada, literatürde hem de sürece yönelme var. Yani, sürece yönelmek ne demek? Aslında, o süreçte yer alan öznelerin de katılımıyla amaçlar doğrultusunda, ilkeler doğrultusunda, kurallar doğrultusunda süreci işletmek birlikte demek. Bu çok önemli bir şey. Çünkü, bu, hem öğretmenin kendine öz güvenini, hem öğrencinin kendine öz güvenini, hem yöneticinin öz güvenini sağlayan ve süreci canlandıran bir şey. Ben o nedenle bunu çok önemsiyorum. Anlayışı böyle geliştirdiğimizde zaten çok merkezî bir yapı oluşturmayız. Çünkü, o merkezî yapı nasıl olabilir? Mesela, soruşturmayı merkeze alabilirsiniz. Hani, soruşturma zaten yasal hükümlere göre rutin yapılan bir şeydir ama örneğin, rehberlik; rehberliği yerelde yapmak zorundasınız. Okul ortamını tanımayan, öğrenciyi tanımayan, o ortamda bulunmayan bir insan rehberlik yapamaz; uzman olmayan kişi rehberlik yapamaz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Müfettişliği daha merkezî olarak...

PROF. DR. IŞIL ÜNAL – Müfettişlik, evet, daha merkezî olabilir belki. Yine, dediğim gibi, bu anlayışın birçok örneği var dünyada. Çok tartışılan bir konu, özellikle belli dönemlerde çok tartışıldı ama artık oturdu ve sistemlerle daha yerleşmeye döndü. Hani, buradaki bu demokratik eğilimi yakalamak, bizim de böyle bir eğilimden yararlanmamızı sağlamak sanıyorum iyi olur.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

PROF. DR. IŞIL ÜNAL – Teşekkür ederim ben de.

BAŞKAN – İlhan Üzülmüş Bey'i alıyoruz.

(Oturma Başkanlığına Burhanettin Uysal geçti)

BAŞKAN – Hocam, hoş geldiniz.

Yirmi dakika süreniz var.

Buyurun.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMÜŞ – Teşekkür ediyorum nazik davetiniz için.

Bir hukukçu öğretim üyesi olarak tasarının daha ziyade bizimle ilgili yönlerini, bizi ilgilendiren yönlerini değerlendirmek istiyorum.

Toplam 76 maddeden oluştuğunu görüyoruz tasarının, 2'si yürütme maddesi. Farklı konuları düzenlemekle birlikte, esas olarak düzenlenen konuların maarif müfettişliklerinin durumunun olduğunu yani burada yeni bir yapılanmanın öngörüldüğünü görüyoruz. Bunun dışında, bakanlıkların iç birimleri ile ilgili bir düzenlemenin getirilmeye çalışıldığını, yapılmaya çalışıldığını görüyoruz. İlgili kuruluş olan ÖSYM'yle ilgili düzenlemelerin yapılmaya çalışıldığını görüyoruz. Yine, meslek teknik eğitimle ilgili düzenlemeler var tasarıda. Yine, bakanlık hukuk müşavirliğinin hukuk işleri genel müdürlüğüne dönüştürülmesine yönelik bir çalışmanın olduğunu görüyoruz ve nihayetinde, esaslı diğer düzenlemenin de öğretim üyeleri ilgilendiren disiplin işleriyle ilgili düzenlemeler olduğunu görüyoruz. Yani, esas ana hatları itibarıyla gruplandırmak gerekirse bu alanların ön plana çıktığını görüyoruz tasarıdaki düzenlemelerde.

Maarif müfettişlikleriyle ilgili düzenlemelerde düzenleme bakımından hissettiğim şu: Anlaşıldığı kadarıyla mevcut sistem hantallaşmış, tek elden işlemeyen, farklı uygulamalara yol açan bir mahiyet arz ediyor ve bunun önüne geçmeye yönelik bir çaba hissettim ben. İşte, bu bağlamda, maarif müfettişlikleriyle ilgili yapı, kendi içerisinde farklı bir şekilde ikiye ayrılıyor, eğitim uzmanlıkları getiriliyor. Yine, müfettişlik kuruluyor. Yine, bu bağlamda, müfettişlerin mevcut müfettişlerden seçilmesine yönelik bir düzenleme ihtiva ediyor tasarı. Böylelikle, anladığım kadarıyla, daha rahat işleyecek, uygulamada farklılıkların önüne geçecek bir düzenleme amaçlanıyor. Gerçekleşir, gerçekleşmez bilmem ama yapılan düzenlemelerden, öngörülen düzenlemelerden böyle bir amacın güdüldüğü anlaşılıyor. Tabii, burada bir statü değişikliği söz konusu olduğu için kamu görevlileri bakımından, onların durumunun da göz önünde bulundurulması gerekir hukuk açısından. İşte, bunun da gözetildiğini gördüm ben tasarıda. Yani, hâlihazırda müfettiş olarak görev ifa eden arkadaşların özlük haklarının korunmak suretiyle eğitim uzmanı olarak görevlendirileceklerini görüyoruz. Dolayısıyla özlük hakları yönünden herhangi bir kayba uğramadıklarını, bunun önemli bir husus olduğunu söyleyebilirim. Yani mevcut düzenlemede maarif müfettişi olmaktan çıkarılarak eğitim uzmanı yapılacak kişilerin, çalışanların yani kamu görevlilerinin yine özlük haklarının korunduğunu görüyoruz.

Tasarının mevcut hâlinde ben hukuki açıdan fazla bir sıkıntı görmedim, Teftiş Kuruluyla ilgili düzenlemede. Tabii ki eğitimci olmadığımı daha doğrusu eğitimciyim ama ilköğretim alanında eğitimci olmadığım için orada ne gibi...

MUSA ÇAM (İzmir) – Aynı zamanda hukukçu musunuz?

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMÜŞ - Ben hukukçuyum, profesörüm, ceza hukuku profesörüyüm Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesinde. Eğitimciyim ama alanım bu değil, sadece hukuki yönden değerlendirmelerde bulunmaya çalıştım.

Kusura bakmayın ben ismim bilindiği için kendimi tanıtmadan başladım söze ama zamanımız dar olduğu için biraz ondan oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 15

Tasarının ikinci önemli değişiklik öngördüğü alan Bakanlığın iç birimleri ile ilgili fakat burasının beni ilgilendiren çok da sıkıntılı yönü yok, çok da sıkıntılı gördüğüm düzenlemeler yok onun için oraya değinmiyorum.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Özur dilerim, bir parantezle ben araya girmek istiyorum Başkanımızın da izniyle. Şimdi, daha evvel konuşan hatiplerimizden sanırım TÜRK EĞİTİM-SEN temsilcisiydi, bunun kesinlikle mahkemeden döneceği kesin olmasa da büyük bir ihtimalle döneceği yönünde bir fikir beyan etti.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Şu müfettişlikle ilgili kısmı diyorsunuz.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Evet, evet.

Siz de bir sakınca görmüyorsunuz diyorsunuz, bu konuda bir...

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Yani ben şöyle: Amacına bakarak düzenlemelerin amacı yönünden bir sıkıntı olmadığını söylüyorum yani belki hukuki yönden, idare hukuka açısından farklı değerlendirilecek veya Anayasa Mahkemesi...

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Hukuki yönden bir şey göremiyorum dediniz de onun için...

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Ben hayır, özlük haklarının korunması itibarıyla, çalışanların özlük kaybına uğramadığını düşünüyorum, o yönden düzenlemenin çok da sıkıntılı olmadığını düşünüyorum ama bu benim düşüncem. Netice itibarıyla ben karar verici mercide değilim, farklı şekilde görüş belirtenler olabilir. Ben, burada, biraz da idarenin amacının hantallaşan sistemi hızlı bir hâle getirme, işler bir hâle getirme amacı taşıdığından bunları söylüyorum yani biraz böyle bir intiba edindim mevcut düzenlemelerden.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Manevi hak bozulmuyor mu Hocam, o statü hani?

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - “Manevi hak” diye tanınmış bir statü yok hukukta.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Kazanılmış hak.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Kazanılmış hak, müktesep haktan bahsediyorsunuz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Statü anlamında.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Peki, yani o zaman şöyle de düşünmemiz lazım Sayın Vekilim, Mustafa Bey: Bir iki statüye gelen bir kişinin hiçbir zaman o statüden başka yere aktarılamaması veya atanamaması gerekir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - İşte bu da aykırı sayılır.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Yani ben bunun ilelebet bu şekilde bir düzenlemenin doğru olmadığını şahsen düşünüyorum, bu benim şahsi düşüncem, onu söylemeye çalışıyorum. Ben burada şuna bakıyorum... Kaldı ki zaten bu kanun koyucunun da takdirinde olan bir husus. Yani yasama organı bu hususu düzenleyebilir, şunu söyleyebilir: Maarif müfettişliğini ben kaldırıyorum yerine yeni bir yapı görüyorum. Tabii ki bu yargısal düzenlemeyi yaparken... Yasama organı serbest, yasama organını bağlayan tek şey Anayasa'dır, Anayasa'daki düzenlemelerdir, ilkelerdir, prensiplerdir. Dolayısıyla, maarif müfettişliğine ilişkin düzenlemeler kanunla yapıldığı için değiştirilmesinde bu anlamda herhangi bir sıkıntı yoktur.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – İlhan Hocam, içinden 500 kişiyi alıp gene aynı göreve getiriyor.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Ama yeni bir yapılanma Sayın Hocam, burada yeni bir yapılanma öngörüldüğü için. O konularda benim şeyim yok, ben sadece yasal, şey durumu söylüyorum yani kanunla getirilmiş bir müessesenin yine kanunla kaldırılması mümkündür.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Kanunla değil bunlar sınavla, belli aşamalarda göreve gelmiş...

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Siz sonraki atamaları söylüyorsunuz Sayın Vekilim.

(Oturma Başkanlığına Başkan Mustafa İsen geçti)

BAŞKAN – Kurumsal yapıdan söz ediyor İlhan Bey.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Ben kurumsal yapıdan bahsediyorum, kurumsal yapı olarak kanunla kurulmuş bir yapının yine kanunla kaldırılması mümkündür, yerine yeni bir yapı ihdas edilir. Bu mümkündür, bunda herhangi bir engel yoktur, yasama organını bağlayan herhangi bir şey yoktur burada ancak bu yapılırken tabii ki mevcut çalışanların durumunun gözetilmesi gerekir. Ben o açıdan mevcut çalışanların durumunun gözetildiğini, özlük haklarının korunduğunu düşünüyorum.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Efendim, burada bir kariyer meslek alanı var. Siz de öğretim üyesisiniz, buradaki arkadaşların çoğu öğretim üyesi. Kariyer meslekler sistemi değiştirerek yok edilemez. Elbette ki çalışan bir memur, masa memuru, başka bir alan değiştirilebilir, görev alanı değişebilir ama burada bir kariyer meslek alanından bahsediyoruz.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Maarif müfettişlik kariyer meslek alanı mıdır?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Evet, öyle.

Millî Eğitim Bakanlığı içindeki tanımları odur ve bunlar belli aşamalar, sınavlar ve o aşamaları katettikten sonra bu göreve gelmektedirler ve bir teşkilat yapısındaki değişikliklerle o kariyer alanı yok ediliyor, diyorlar ki: Size bütün haklarınızı veriyoruz ama sizin adınız eğitim uzmanı. Şimdi, bizim profesörlüğümüzü alsalar, deseler ki: Yapı değişti, YÖK yapısı, profesör maaşınızı alacaksınız, özlük haklarınızı ama sistem değişti, kusura bakmayın, sürecinizi düşünün, ben de profesörüm.

BAŞKAN – Gaye Hanım, şöyle bir şey yapalım: Biz onu kendi aramızda tartışırız, İlhan Bey kendi görüşlerini ifade etsin.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Bu ama şey için yani hukukçu olduğu için bunları biraz tartışsak...

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ - Şöyle, kanunla düzenlenen... Ben tabii kariyer mesleği olup olmadığı hususunu bilmiyorum, işin teknik yanını fazla bilmem yani millî eğitim konusunda uzman bir kişi değilim ben. Ama ben yasama organının mevcut bir yapıyı yine çıkaracağı bir kanunla değiştirebileceğini yerine yeni bir yapı ihdas edebileceğini, yeni yapı ihdas ederken de mevcut personelin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 16

özlük haklarını gözeterek serbestçe hareket edebileceğini düşünüyorum, şahsi görüşüm budur. Bu açıdan maarif müfettişlerinin bir kısmının eğitim uzmanı hâline döndürülüp özlük haklarının da aynı şekilde korunmasında sıkıntı olmadığını düşünüyorum, bu benim şahsi görüşüm.

ÖSYM'yle ilgili düzenlemelerin yer aldığını görüyoruz, ÖSYM'yle ilgili, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Kurumuyla ilgili. Buradaki düzenlemelerin bazen –yaşanan sıkıntıları da bildiğin için söylüyorum- güvenlikle ilgili yaşanan, sınav güvenliğiyle ilgili sıkıntıları gidermeye yönelik düzenlemeler olduğunu görüyoruz, burada herhangi bir sıkıntının olmadığını düşünüyorum.

Yine, ÖSYM'nin çağdaş gelişmelere uygun bir şekilde yeni adımlar atmaya çalıştığını görüyoruz. Örneğin elektronik sınav sistemleri kurmaya çalışıyor illerde, bunların hukuki altyapısını oluşturmaya çalışıyor, bunların yerinde düzenlemeler olduğunu düşünüyorum, herhangi bir hukuki sıkıntısının bulunmadığını düşünüyorum.

Bunun dışında, mesleki teknik eğitimlerle ilgili düzenlemeler var. Bu düzenlemelerin maksadının, okuduğum kadarıyla mesleki sıkıntıları gidermeye yönelik, daha doğrusu belli kesimlerin iş gücü sıkıntısını gidermeye yönelik düzenlemeler yapmak amacıyla bu liseleri, eğitim kurumlarını özendirmeye çalıştığını görüyoruz. Dolayısıyla, burayla ilgili de benim teknik olarak, hukuk tekniği açısından herhangi bir itirazım yok, herhangi bir söyleyebileceğim bir husus yok. Hatta çıraklık eğitiminin özendirilmesi bakımından özel birtakım düzenlemeler getirdiğini görüyoruz. Bence bu güzel bir düzenleme olmuş, yaşanan sıkıntıları bildiğimiz için bunu söyleyebiliriz.

Bunun dışında, hukuk müşavirliğini hukuk işleri genel müdürlüğüne döndürmeye yönelik bir hazırlığın olduğunu görüyoruz, bence yerinde olan düzenlemelerden birisi bu. Zira şöyle küçük bir araştırma yaptım, Millî Eğitim Bakanlığını 1 milyonu aşkın bir personeli var, aynı zamanda 18 milyon öğrenciyi eğitim veriyor, hizmet veriyor ve bütçenin yaklaşık yüzde 17'sini kullanıyor. Böyle büyük bir devasa kurumdan bahsediyoruz. Dolayısıyla, böyle bir devasa yapının işleyişinde tahmin edemeyeceğimiz ölçüde hukuki sorunların ortaya çıkacağı muhakkak. Nitekim benim yakınımdaki öğretmen arkadaşlardan biliyorum, sürekli davalık oluyorlar Millî Eğitim Bakanlığıyla. Dolayısıyla, böyle büyük bir yapının sadece bir hukuk müşavirliğiyle yönetilmesi yani birinci hukuk müşavirliği adı altında teşkilatlanmış bir yapıyla yönetilmesi işleyiş yavaşlatır çünkü Millî Eğitim Bakanlığının müdahale etmesi gereken kimi olaylar süreli olaylardır. Örneğin, bir sınava itiraz söz konusu olduğunda veya bir sınavla ilgili yürütmeyi durdurma kararı alındığında, kısa sürede bu konuyla ilgili bir çözüm üretilmesi gerekir. Bunu yapacak olanlar daha ziyade hukukçulardır, yargı kararını uygulayacak, buna zemin hazırlayacak olan hukukçulardır. İşte, hukukçuların elinin güçlü olması lazım. Dolayısıyla, Millî Eğitim Bakanlığının hazırlamış olduğu bu tasarıyla hukuki altyapısını genişletmeye, güçlendirmeye çalıştığını anlıyoruz ve bunun ben yerinde olduğunu düşünüyorum çünkü Bakanlığın kendi içindeki idari personelin kendisinden kaynaklanan sorunları var, dışarıdan kaynaklanan sorunları var, kamulaştırma davaları var, şunlar var, bunlar var. Yani, bir hukuk müşavirliğinin tek elden -gerçi, bildiğim kadarıyla, illerde hukuk müşavirleri var ama- bunları yürütmesi mümkün değil, daha kapsamlı, daha organize olmuş bir yapıya ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, tabii, şuna da dikkatinizi çekmek istiyorum: Millî Eğitim Bakanlığının ilgili kuruluşları var, işte YÖK ve ÖSYM gibi. YÖK'te de birinci hukuk müşaviri var -herhâlde arkadaşımız da burada, sınıf arkadaşım olduğu için tanıyorum kendisini, YÖK Hukuk Müşavirini- ÖSYM'de de birinci hukuk müşaviri var, Millî Eğitim Bakanlığının da birinci hukuk müşaviri var fakat Millî Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirliği buradaki tüm hukuk işlerini yönlendirmeye yetkili bir birim. Dolayısıyla, biraz daha üst bir noktada olması, üst yapıda olması gerekiyor. İdari işleyiş bakımından da bunun yani bu öngörülen düzenlemenin yerinde olduğunu ben düşünüyorum. Bunu dikkatlerinize sunuyorum.

Bunun dışında, diğer bir önemli değişikliğin yükseköğretim akademik ve idari personelinin disiplin işleyişleriyle ilgili düzenlemeler olduğunu görüyoruz. Bu düzenleme, aslında, bir belirsizliği ortadan kaldırma, daha doğrusu yapılabilecek birtakım tartışmaların önüne geçme amacını taşıyor. Şu anda, bulunduğumuz mevcut durumda herhangi bir düzenleme olmasa dahi, ben şahsen 2547 sayılı Kanun'un öngörmüş olduğu düzenleme nedeniyle öğretim üyelerinin zaten 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olduğunu düşünüyorum disiplin yönünden de. Dolayısıyla, orada herhangi bir boşluk yok. Ancak, benim gibi düşünmeyen, doğrudan işin uzmanı olan idare hukukçuları var. Yani, biz bazen kendi aramızda konuşuyoruz, tartışıyoruz bunu. Bazı idare hukukçusu hocalarımız, arkadaşlarımız, meslektaşlarımız bunun doğru olmadığını, ayrı bir düzenlemenin olması gerektiğini söylüyorlar. Dolayısıyla, bu düzenlemelerin amacı, şu anda oluşabilecek kimi belirsizliklerin, yapılabilecek kimi tartışmaların önüne geçme amacı taşıyor. İşte, bu bağlamda ben uzun bir serüven hazırladım ama bunu, zamanınızı almamak için burada ayrıntısıyla anlatmayacağım. Bu bağlamda, 2547 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen düzenlemelerle yükseköğretim akademik ve idari personelinin disiplin suçları düzenleniyor ve özellikle arz eden alanlarda usulî hükümlere yer veriliyor. Tabii ki bu yapılırken tekrardan kaçınmak için motamot 657 sayılı Kanun'daki düzenlemeler buraya aktarılmıyor, ilgili yerler bakımından 657 sayılı Kanun'a atıf yapılıyor, akademia açısından özellikle arz eden noktalarda ise özel düzenlemelere, disiplin suçlarına yer veriliyor. Yine, akademianın arz etmiş olduğu özellik nedeniyle ayrıca düzenlenmesi gereken kimi usulî hükümlere yer veriliyor. Ben ana hatları itibarıyla, genel hatları itibarıyla bu düzenlemelerin yerinde olduğunu, kanunda olmamasının benim açımdan çok da sıkıntılara yol açmayacağını düşünmekle birlikte, ortaya çıkabilecek tartışmaların önüne geçilmesi açısından YÖK Kanunu'na yani Yükseköğretim Kanunu'na eklenmesi gereken düzenlemeler olduğunu düşünüyorum.

Tasarıda benimle ilgili olduğunu düşündüğüm, fikir beyan etmemin yerinde olacağını düşündüğüm konular bunlar. Takdirlerinizi sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 17

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz İlhan Bey.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Başkanım, çok değil...

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Disiplin yönetmeliği... Hani, siz akademisyensiniz. Yani, akademisyenlerin bilim özgürlüğü açısından da genel anlamda -657 sayılı devlet memurlarını tabii küçümsemiyoruz, onlar da görevlerini yapıyor ama- daha farklı, biraz daha farklı bir yapıya gelmesi gerekmez mi? Ayrıntılarını incelemiştinizdir sanıyorum yani akademisyenlerin bire bir memur durumuna düşmesi hukuken bir sakınca doğurmaz mı Hocam?

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ – Zaten şöyle: Orada aslında bir farklılık yok. Bizim eski, 2547 sayılı Kanun'da disipline ilişkin düzenleme yoktu, maddenin orijinalinde. 657 sayılı Kanun'dan hareketle YÖK bir disiplin yönetmeliği çıkarmıştı. YÖK daha sonra ortaya çıkan kimi yeni durumlar nedeniyle Disiplin Yönetmeliği'nde değişiklikler yapma ihtiyacı hissetti, örneğin intihallerle ilgili hükümler ekleme ihtiyacı hissetti. Bunu oraya ekleyince bu sefer konu yargıya taşındı. Danıştay bu sefer dedi ki: "Senin böyle bir yetkin yok, bunları ekleyemezsin." Bunun üzerine, YÖK'e -şu dershane kanunlarıyla bağlantılı bir kanundu herhâlde yanlış hatırlamıyorsam- dershanelerle ilgili öngörülen bir düzenlemeyle disiplin yönetmeliği çıkarma yetkisi tanındı kanunla. Anayasa Mahkemesi bu sefer bu maddeyi iptal etti. Dedi ki: "Yapacağın düzenlemede aynı zamanda disiplin suçlarının da yer alması gerekir, disiplin suçları yer almadan böyle bir yetki veremezsin." ve maddeyi iptal etti ve dokuz aylık bir süre tanıdı Meclise "Yeni düzenleme yap." diye. Dokuz aylık süre çok aşılmış vaziyette şu anda, herhangi bir düzenleme yapılmış değil. Dolayısıyla, zaten orada bir farklılık söz konusu değil.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Çocuk işçi çalıştırılmasının uluslararası statüsü Hocam...

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ – Hangi si?

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Yani, çocuk işçi çalıştırılmasını hukuken...

BAŞKAN – Çıracılık eğitimiyle ilgili.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – ... siz kaç yaşına bağlıyorsunuz? Onun hukuku...

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ – Onu iş hukucusu arkadaşlarımız daha iyi bilir, onu ben ceza hukuku olduğu için bilmiyorum. Tabii ki o düzenlemeler yapılırken mutlaka taraf olduğumuz sözleşmeler göz önünde bulundurulur diye tahmin ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – ILO sözleşmeleri var o konuda.

PROF. DR. İLHAN ÜZÜLMEZ – Tabii, tabii, sözleşmeler göz önünde bulundurulur, onlar ihmal edilmez diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim İlhan Bey, sağ olun.

Türkan Başyığıt Hanım'ı çağırıyoruz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yani, beyan ederken konuklarımızı kimi ne için davet ettiğimizi belirtsek de... Aslında zorlanmışlardı, yasanın tamamını bir... Akademisyenleri akademiden niye istedik? YÖK Disiplin Kurulu Yönetmeliği'ni enine boyuna tartışalım diye. Eğitim sendikalarını niye istedik? Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Yasası'yla ilgili... Biraz da zorlanmışlar tabii, yasanın tamamını değerlendirmişler. Keşke kendileriyle veya o alanla ilgili kısmı değerlendirselerdi bizim için daha yararlı olacaktı.

BAŞKAN – Ama, yer yer o konuda da görüşler zikretti arkadaşlar.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yani, mesela, son şeyde hiçbir şey çıkmadı, "Olumludur.", "Olumsuzdur." dışında bir şey alamadık açıkçası, not bile tutamadım ben.

BAŞKAN – Ama, o arkadaşımız tam da kendisi açısından değerlendirdi yani usul hukuku açısından değerlendirdi ve usul açısından kanaatlerini belirtti. Yani, işin teknik içeriğine girmedi, içerikten çok usul yönünden değerlendirdi. Ben onun da değerli olduğunu düşünüyorum.

Türkan Hanım, sizi dinleyeceğiz. Azami yirmi dakikalık süremiz var. Teşekkür ederiz zahmet edip geldiğiniz için.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYIĞIT – Ben teşekkür ediyorum.

Ben yanımda aslında konuşma metnimi de... Eğer şeyse, yazılı metin olarak...

BAŞKAN – Tabii, biz yazılı metni sonunda alırız.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYIĞIT – Tabii, iletebilirim.

Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Türkiye Büyük Millet Meclisinin Millî Eğitim Komisyonunun değerli üyeleri, bugün, aslında, biraz da terörle karşılaştığımız acılı bir gündeyiz. O yüzden, terörde kaybettiğimiz şehitlerimize Tanrı'dan rahmet dileyerek başlamak istiyorum ben konuşmama.

Okuyacağım aslında çünkü maddelerden bahsedeceğim izin verirseniz.

2547 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesinin (b) bendinin "Hangi fiillere hangi disiplin cezasının uygulanacağı, bu bentte sayılan kişilerin disiplin işlemleri ve disiplin amirlerinin yetkileri, devlet memurlarına uygulanan usul ve esaslar da göz önüne alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir." şeklindeki ikinci cümlesi, Anayasa Mahkemesinin 14 Ocak 2015 tarihli 2014/100 ve 2015/6 sayılı Kararı'yla iptal edilmiş olup, söz konusu iptal kararı Resmî Gazete'de de yayımlandığı 7 Nisan 2015 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle, bu konuda kanuni bir düzenleme yapılması gereği doğmuştur.

YÖK'ün katsayı belirlemesi... 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 45'inci maddesinin (d) bendi aşağıdaki gibidir:

"d. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler, istedikleri takdirde bitirdikleri programın devamı niteliğinde veya bunlara en yakın olan mesleki ve teknik önlisans yükseköğretim programlarına sınavsız olarak yerleştirilebilir. Bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 18

öğrencilerin yerleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Millî Eğitim Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir".

Bu hüküm tasarıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir:

"Madde 45 – (d) Bir mesleğe yönelik program uygulayan liselerin mezunlarının, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek aynı alanda bir önlisans programına yerleşmelerinde, merkezi sınavlardan almış oldukları puanlara bu maddenin (b) bendine göre hesaplanan ortaöğretim başarı puanı ve bu puanın Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilecek katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak puan eklenir."

Birtakım eksikleri olduğunu düşünüyorum. Böylece, bir mesleğe yönelik program uygulayan liselerin mezunlarının bir ön lisans programına yerleşmelerinde sınavsız yerleştirme esasından vazgeçilmiş, katsayı esas getirilmiş ve bu konuda (alanın belirlenmesinde, katsayının belirlenmesinde) tüm yetki Yükseköğretim Kuruluna bırakılmıştır. Katsayının belirlenmesi esasları kanunda belirlenmemiştir. YÖK'ün bu konuda nasıl bir yöntem izleyeceğine ilgili hükümde açıklık getirilmesi gerekmektedir. Böyle bir eksiklik olduğunu düşünüyorum.

YÖK Başkanının Olağanüstü Yetkileri... Tasarıda, Yükseköğretim Kurulu Başkanının yetkileri olağanüstü bir şekilde artırılmış, Yükseköğretim Kurulu Başkanının, üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf yüksekokulu müdürlerinin ve 53/ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının disiplin amiri olarak yetkili kılınmıştır.

BAŞKAN – Bu, şu andaki mevcut yasada nasıl?

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Tasarıya göre, "Yükseköğretim Başkanının öğretim elemanlarının disiplin amiri kabul edildiği fiiller şunlardır..." diyor. Benim yazılı metnimde var, uzun uzadıya...

BAŞKAN – Onları biz okuruz.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Okursunuz, yani o yüzden burada ifade etmek istemiyorum.

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Sanırım, YÖK Başkanı sadece rektörleri soruşturmaya tabi tutabiliyor.

BAŞKAN – Hayır, hayır, şu andaki mevcut uygulama nedir?

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Şu andaki durumu diyorum yani.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – "Bütün üniversitenin" diye geçiyor.

YÖK TEMSİLCİSİ PROF. DR. METİN TOPÇUOĞLU – Sayın Başkanım, mevcut duruma göre, 2547 sayılı Kanun'a göre, Yükseköğretim Kurulu Başkanımız tüm üniversitelerin ve tüm personelinin -rektör, dekan, akademik personel, memur dâhil- disiplin amiri konumundadır, daha geniş bir yetkidir.

BAŞKAN – Şu andaki ilave bir şey getiriyor mu?

YÖK TEMSİLCİSİ PROF. DR. METİN TOPÇUOĞLU – Getirmiyor, daha da azaltıyor. Mutabık kaldığımız metinde daha da azının olduğunu söyleyebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, tamam, teşekkür ederim.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – YÖK Başkanı, çok sayıda fiil bakımından öğretim elemanlarının disiplin amiri durumuna getirilmektedir. Oysa, YÖK ve üniversiteler arasındaki ilişki hiyerarşi ilişkisi değildir. Bu çerçevede, YÖK Başkanının, öğretim elemanlarının belli fiilleri bakımından disiplin amiri olması yerinde olmamıştır.

Sendikal eylemlerin engellenmesi kabul edilemez. Tasarıda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda sayılan fiiller de cezayı gerektiren fiiller olarak 2547 sayılı Kanun kapsamında cezayı gerektiren fiillere eklendiğinden 657 sayılı Kanun'da cezayı gerektiren fiillerin de tasarının değerlendirmelerinde dikkate alınması gerekmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125'inci maddesinde devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiiller arasında, "İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak" da sayılmıştır. Tasarıda, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller arasında "Siyasal ve ideolojik amaçlar dışında boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemler yapmak suretiyle kamu hizmetlerini aksatacak davranışlarda bulunmak" yer almaktadır. Disiplin cezası gerektiren fiiller arasında sayılan bu hükümlerde geçen "grev, işi yavaşlatma, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme" gibi sendikal eylemler, sendikal hak ve özgürlüklerin temel unsurlarıdır. Bu gibi sendikal eylemlerin disiplin yaptırımına tabi tutulması hukuka aykırıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında bu gibi sendikal eylemler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11'inci maddesindeki "sendika özgürlüğü" kapsamında kabul edilmiş ve bu konuda pek çok kararda Türkiye mahkûm edilmiştir. Bu nedenle, kamu görevlilerine ilişkin, sendikal eylemlere ilişkin disiplin yaptırımları hem Türk Anayasa Mahkemesi kararlarına hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına aykırıdır. Türkiye'nin hem ulusal hem uluslararası platformda hukuku ihlal eder konuma düşmemesi için mevzuatımızdaki bu yöndeki hukuka aykırı hükümlerin kaldırılması, tasarıda da bu tür hükümlere verilmemesi yerinde olacaktır.

2547 sayılı Kanun'daki cezayı gerektiren fiillere 657 sayılı Kanun'daki fiillerin ilave edilmesi... Tasarıda yer verilen disiplin cezalarını gerektiren fiil ve hâller sayılırken "657 sayılı Kanun'daki fiillere ilave olarak" denilerek tasarıda sayılan fiil ve hâllere 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındaki fiiller de eklenmiştir. Bu durum hukuka aykırıdır. Bu hükümler kapsamındaki üniversite öğretim elemanları memur statüsünde değildir. Dolayısıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun disiplin hükümlerinin öğretim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 19

elemanları bakımından uygulanması uygun olmayacaktır. Ayrıca, bu hükmün 2547 sayılı Kanun kapsamındaki diğer kişilere uygulanması da aynı şekilde hukuka aykırıdır. Zira bu iki kanun -657 sayılı Kanun ve 2547 sayılı Kanun- arasında özel kanun-genel kanun ilişkisi yoktur. 2547 sayılı Kanun'da açıkça atıf yapılan konularda 657 sayılı Kanun uygulanmaktadır. Tasarıyla disiplin meselesinde de bunun yapılmaya çalışıldığı görülmektedir. Ancak bu disiplin işlerinde dikkate alınması gereken "öngörülebilirlik, belirlilik" kriterini ortadan kaldırmaktadır. 2547 sayılı Kanun kapsamındaki herkesin her iki kanunu dikkate almak zorunda bırakılması, ayrıca hem 657 sayılı Kanun'da hem de 2547 sayılı Kanun'da cezanın karşılığı olarak, kanunda sayılan fiillere benzer fiilleri işleyenlere de benzer ceza verileceğine ilişkin hüküm, suç ve cezaların öngörülebilirliği, belirliliği, kanuniliği ilkesine ve kıyas yasağına aykırıdır. Zira, hiç kimseden bu tür hükümleri dikkate alarak her iki kanundaki yukarıda sayılan bütün bu durumları öngörmesi beklenemez. Söz konusu hükümler bu hâliyle Anayasa Mahkemesi (Örneğin, Anayasa Mahkemesi'nin 3/10/2013 tarihli ve 2013/28, 2013/106 sayılı kararı) kararlarına aykırıdır. Bu bağlamdaki yürürlükteki hükümlerin kaldırılması ve tasarıda bu tür hükümlere verilmemesi gereklidir. Bu bağlamda örnekler artırılabilir.

Tasarıyla getirilen "üniversite öğretim mesleğinden çıkarma" cezası... Tasarıyla, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası getirilmiştir. Bu cezayı gerektiren fiil tasarıda su şekilde tanımlanmıştır... Burada okumayacağım. Cezası üniversite öğretim mesleğinden çıkartılmak ve bir daha kamu görevine girememek kadar ağır olan bir cezayı gerektiren fiilin açık bir şekilde tanımlanması gereklidir. Aksi durum, suç ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Atatürk aleyhine işlenen suçlar 2547 sayılı Kanun'dan çıkarılamaz. 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanuna aykırı fiilleri işlemek yürürlükteki Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nde, kamu görevinden çıkarma cezası verilmesini gerektiren fiiller arasında verilmektedir. Mevcut tasarıdaysa böyle bir hükme yer verilmemiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün yok sayılmasıdır ve kabul edilemez.

Muğlak ifadeler ile orantısız cezalar... Tasarıda disiplin cezası verilmesini gerektiren bazı fiiller ile öngörülen yaptırımlar arasında orantısızlık bulunmaktadır. İfadelerdeki muğlaklık, soruşturmayı yürütenin niyetine bağlı olarak soruşturmanın yürütülmesine, bazı kişilerin işlediği fiille karşılaştırıldığında orantısız bir şekilde çok ağır cezalarla cezalandırılmasına neden olabilecektir.

Yine, tasarıda bazı özensiz ifadeler dikkat çekmektedir. Tasarıya göre, disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası gerektiren fiil açısından altı yıl geçmişse disiplin cezası verilemeyeceği hükme bağlanmıştır 53'üncü maddenin (ç) bendinde. Tasarı, sadece üniversite öğretim üyeliğinden çıkarma cezası bakımından altı yıl zaman aşımı süresi kabul etmiştir. Bu ceza için altı yıl zaman aşımı süresini kabul edip bu cezadan daha ağır bir ceza olan kamu görevinden çıkarma cezası için iki yıl zaman aşımı süresi kabul edilmesi tasarinin özensiz hazırlandığını göstermektedir.

Tasarıya göre, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hâllerde üst ceza, kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hâllerdeyse alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır. Bu durumda üst ceza uygulamasında üst cezanın üstü cezanın uygulanması öngörülmüştür. Diğer cezalar bakımından öngörülme bu durum da metnin özensiz örneklerinden bir tanesidir.

Mükerrer yayınlarını atama ve yükseltilerde ayrı yayın olarak sunmak da aylıktan veya ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller arasında sayılmıştır. Ancak "mükerrer yayın"dan neyin kastedildiği açık değildir. Bu hükmün uygulanmasında, bu kavram üzerinde de farklı yorumlar söz konusu olabilir. Tasarıdaki hükümlerde belirleyici olan kavram ve ifadelere açıklık getirilmesi daha sonrasında yaşanabilecek sorunların yaşanmasını engelleyecektir.

Tasarıda iki suç için (üniversite öğretim mesleğinden çıkarma, kamu görevinden çıkarma) itiraz yolu öngörülmemiştir. Bu husus da bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Bu suçlar bakımından da aynı makama itiraz prosedürü öngörülebilir.

Bağımsız vakıf meslek yüksekokulu: Tasarıda geçen bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun açık bir tanımı yoktur. Belirli standart ve kriterler öngörülmeden böyle yüksekokulların açılmasına izin verilmesi, yükseköğretimin amacı olan bilim üretmekten uzaklaşmaya ve eğitim kalitesinin düşmesine neden olabilecektir.

Tasarinin bazı hükümleriyle ilgili önerilerimiz: Vakıf üniversitesi öğretim elemanları ve vakıf üniversitesi bünyesinde çalışanlar 2547 sayılı Kanun'un disiplin hükümleri kapsamına alınırken, sendikal hak ve özgürlüklerden yararlandırılmaması olumsuz bir durum meydana getirmektedir. Yani bir taraftan, 2547'ye alınıyorsunuz disiplin cezası olarak ama diğer taraftan, kendinizi savunamaz noktadasınız.

Tasarıda kınama cezası gerektiren fiiller sayılırken "akademik atama ve yükseltilmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak" da belirtilmiştir. Bu hükme "kasten" ifadesinin eklenmesi yerinde olacaktır çünkü atamaya ilişkin olarak üniversitelerce kabul edilen kriterlerdeki bazı hususlar muğlak olup yayınların bu kriterlerden hangisine girdiği, yayınların kaç puan değerinde olduğu konusunda farklı görüşler söz konusu olabilmektedir.

Tasarıda disiplin soruşturması ile ceza kovuşturmasının aynı anda devam etmekte olması durumunda, gerektiğinde ceza kovuşturmasının bekletici mesele yapılabileceği ifade edilmiştir. Buradaki "gerektiğinde" ifadesi belirsizlik içermektedir. Bunun somutlaştırılması -örneğin belirli fiiller bakımından bekletici mesele yapılmasının istenmesi gibi- yerinde olacaktır.

Tasarı hakkındaki görüş ve önerilerimizin dikkate alınacağını umar, çalışmalarınızda başarılar diler, görüşlerimizi sunma fırsatını verip bizi dinlediğiniz için teşekkür ederiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 20

Dokuz Eylül Üniversitesinden benim ve yine Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yardımcı Doçent Doktor Münevver Aktaş ve Eğitim İş Üniversitesi Şubesi'nden de Haşım Karaman'ın da desteğiyle böyle bir rapor hazırladığımızı belirtirim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Ben teşekkür ederim.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Başkanım, çok kısa, izninizle...

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Hocam, özellikle Disiplin Yönetmeliği yönünden ilk defa bu kadar ayrıntılı bilgi sahibi olabildik, ayrıntılara vâkıf olabildik ama müfettişlikle ilgili değerlendirmeniz...

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Bize çok geç geldi açıkçası geçen perşembe akşamüzeri haberim oldu ve inanın hafta sonu bunun üzerinde çalıştık. Çok ayrıntılı incelediğimizi söyleyemeyeceğim. Maddeler üzerinde baktığımızda ilk gözümüze çarpan bulduklarımız ama daha fazla zaman olsaydı inanın daha de epeyce şey çıkacağını tahmin ediyorum.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Peki, çıraklık eğitimi yani eğitim hakkı anlamında, çocuk hakkı, eğitim hakkı, çalışma hakkı bağlamında...

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Burada yükseköğretim boyutuna baktığımızda...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Oraya baktınız, tamam.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Biz oraya baktık. Aslında, tabii işin bir de meslek eğitimi bölümü var. Meslek eğitimi boyutunda da çok ciddi sıkıntılar söz konusu. Bu konuyla ilgili olarak, tabii üniversite ayağının dışında ortaöğretimde lise boyutunda da yapılan çok ciddi çalışmalar ve hazırlanan raporların olduğunu da biliyorum ben.

Bir kere, hem çocuk hakları açısından çok sakıncalı ve yeni görüşlerde de... Örneğin Almanya bile artık bundan uzaklaşıyor. 10-11'inci sınıftan itibaren meslek eğitimine geçilmesi, mesleki eğitimin bir uzmanlık alanı olduğu ve üniversitelerde de "meslek yüksekokulları" dediğimiz alanlarda bu çalışmaların yapılması yani meslek liselerinde, bir alt ayağında ancak 10'uncu, 11'inci sınıftan itibaren ve genel boyutuyla... Örneğin günümüz bilişim teknoloji çağı. Bilişimle ilgili, bilgisayar, medya gibi genel bir değerlendirme... Lise çağında öğrencinin uzmanlaşmasından çok bilişim boyutunda bir altyapısının oluşturulması ama üniversite yani bir meslek yüksekokuluna geldiğinde de bilgisayar mı, yoksa medya mı, iletişim mi ya da görsel tasarımın hangi bölümünü seçeceği noktasında -hani, ben bir örnekten hareketle gidiyorum- bunun üniversite ayağının oluşturulması gerekiyor. Yoksa, çocuk yaşta çok ciddi çıraklık ve çocukların istismarı noktasına kadar giden sıkıntılı bir durum. Almanya'nın uzaklaştığı ve Japonya modeline gittiği bir noktada Türkiye'nin de bunu göz önünde bulundurması... Çünkü uzmanlıklar için... Bu balerinlik ya da jimnastik değil, çok erken yaşta, belki ta küçük yaşlarda beden eğitimi gerekebilir ama örneğin bir mobilya, bir döküm alanında çalışmak için ya da bir bilgisayar ya da kuaförlük konusunda uzmanlaşmak için 18 yaşını geçmiş birisi de uzmanlaşabilir. Hatta çok daha doğru ve çok daha başarılı olduğunu dünyadaki yapılan çalışmalar göstermektedir. Komisyonun bunu da dikkate almasının yararlı olacağını düşünüyorum ben kendi adıma ve yapılan bilimsel araştırmalar adına.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Ben çok teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Başkanım, sizin huzurunuzda biz hocadan ayrıca bilgi almak istediğimizi de iletmek istiyoruz yalnız.

DOÇ. DR. TÜRKAN BAŞYİĞİT – Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun. İyi çalışmalar diliyorum.

Ülkemiz için hayırlı olsun.

BAŞKAN – Şimdi arkadaşlar, bir diğer, bu OSTİM'deki, OSB'nin içindeki okulun temsilcisi konumundaki arkadaşı, Süleyman Altundal'ı davet etmiştik. Kendisi burada değilmiş şu anda.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Akıllı Kolejler Yönetim Kurulu Üyesi Süleyman Bey de mi yok?

BAŞKAN – Evet evet, o da yokmuş.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Ahmet Bey'i çağırabilir miyiz efendim?

BAŞKAN – O zaman bir on dakika o arkadaşını dinleyelim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sadece teknik liseler konusunda.

BAŞKAN – Peki, tamam, teknik liseler konusunda bir on dakika dinleyelim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Çünkü yeterince maarif müfettişlerini dinledik.

BAŞKAN – Ahmet Bey öğretmen mi, nedir?

GAYE USLUER (Eskişehir) – İstanbul Kartal Atalar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden, evet.

BAŞKAN – Özel mi, resmî mi?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Soralım onu.

BAŞKAN – Buyurun Ahmet Bey.

Ahmet Bey, kendinizi kısaca tanıtır mısınız. Size istisnai olarak söz veriyoruz.

AHMET GÜNGÖR – Sayın Başkanım, saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ediyorum.

1985 Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi mezunuyum. Otuz bir-otuz iki yıldır meslek liselerinde öğretmenlik ve yöneticilik yapıyorum. Masanın hemen hemen her tarafında oturdum diye düşünüyorum meslek eğitimiyle ilgili.

ERTAN AYDIN (Ankara) – Şu anda neredesiniz, hangi okuldasınız?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 21

AHMET GÜNGÖR – İstanbul Kartal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde görev yapıyorum.

BAŞKAN – Devlet okulu yani.

AHMET GÜNGÖR – Devlet okulu efendim.

BAŞKAN – Peki Ahmet Bey, bu, özellikle çıraklık yasasıyla ilgili, sizin görüşlerinizi dinleyeceğiz.

AHMET GÜNGÖR – Şimdi, “kanunla bahsedilen mesleki eğitim merkezlerinden meydana gelir ortaöğretim kurumları” dediğinde, biz ortaöğretim kurumu öğretmenleri, yöneticileri şöyle anlıyoruz: Bu değişiklikle on iki yıl kesintisiz eğitim fiilen sekiz yıla düşüyor çünkü mesleki eğitim merkezleri haftada bir gün okula gidilen, on saat ders yapılan, laboratuvar ortamı olmayan, meslek derslerinin uygulama ortamı olmayan, ölçme ve değerlendirilmesinde hepimizce, bütün meslek öğretmenlerince ve yöneticilerince sorun olduğu ya da bir ölçme ve değerlendirme sorunu olduğu düşünülen bir yapı içerisinde. Hatta kanunda diyor ki: “Mesleki eğitim merkezinden mezun olanlar fark derslerini verdiklerinde lise mezunu, ortaöğretim mezunu oldukları da kabul edilir.”

Ben hem meslek lisesinin hem mesleki eğitim merkezinin ders çerçeve öğretim programlarını çıkardım. Dil anlatım ve Türk edebiyatı derslerinde meslek lisesi 792 saat ders görür iken mesleki eğitim merkezinde “Türkçe” adı altında 128 saatte mezun olunmaktadır, toplam eğitim süresi boyunca. Şunu demek istiyorum: Her ikisinin öğretim programları, çerçeve öğretim programları da zaten birbirini tutmamaktadır. Bu aradaki fark dersleri nasıl hesaplanacaktır, nasıl anlaşılacaktır ve ne zaman yapılacaktır?

BAŞKAN – İşte, bir açık lise teklifi var ona karşılık.

AHMET GÜNGÖR – Açıkça söylemek gerekirse, açık lise de bizim gene çok verimli bulmadığımız bir eğitim yöntemi, metodu çünkü çocuklar akşam ya da hafta sonu gelmekte, 9’uncu sınıfta başarısız olan çocuklarımız daha çok oraya yönlendirilmekte. 9’uncu sınıflardaki başarısızlık oranı da maalesef –benim bildiğim kadarıyla- yüzde 50’nin üzerindedir. Bir programı başaramamış çocuğu, her ne sebepten olursa, aynı programa tekrar göndermekteyiz. Haftada beş günde ne yapacağı da belli değildir bu açık liseye giden çocuklarımızın.

Şimdi, bu mesleki eğitim merkezlerine yönlendirilmesiyle ilgili, 8’inci sınıf bir çocuğa 14-15 yaşlarında meslek seçtirilmek isteniyor ve geleneksel mesleklerde, mobilyacılık gibi, metalcilik gibi geleneksel mesleklerde... Çünkü uçak bakımın çıraklığı olmaz, tıbbi cihazların bakımının çıraklığı olmaz. Dolayısıyla, bu çocuklar sadece oto sanayi sitelerinde, istismara açık, eğitim ortamından koparılmış, sosyal donatıları eksik bir şekilde akademik eğitimden mahrum bırakılarak çalışmaya yönlendirilecek. Şimdi, meslek liseleri zaten geleneksel mesleklerde öğrenci bulamıyor yani metal, mobilya gibi mesleklerde zaten öğrenci bulamıyor. Belli mesleklerde çok öğrencimiz var bizim meslek liselerinde. Bu kanunla beraber ya da bu maddeyle beraber meslek liselerinde zaten az olan öğrenci daha da azalacak. Meslek liselerinin önü bana göre -otuz yıldır bu işi yapan, bu işin içinde olan bir insan olarak- biraz daha kapanacak, öyle bir sorun görüyoruz. Mesleki eğitim merkezi öğrencisi eğer erkek çocuktan bahsediyorsak, en kısa bitirme süresi yedi yıl olacak, çıraklığı, kalfalığı, ustalığı yedi yıl olacak. Yedi yıl demek, bu, askere gitmiş geri dönmüş olacak. Bu fark derslerini zaten şu an çerçeve öğretim programında karşılaştığımızda çözemezken, arada ciddi fark varken, askerden geldikten sonra bir erkek vatandaşın bunları çözmesi, fark derslerini vermesi ve lise mezunu sayılması sanki bana olacak gibi gelmiyor, pek doğru da gelmiyor zaten.

Dolayısıyla, bu meselede ben şöyle düşünüyorum: Çocuk işçiliğini teşvik eden bizim mutlaka karşı çıkmamız gereken bu ülkenin çocuklarının eşit, tam on iki yıl kesintisiz akademik eğitim alıp daha sonra bir meslek seçmesi bir uzmanlık alanı seçmesi doğrudan biz çocuklarımızı 14-15 yaşında bir meslek seçmeye zorluyoruz -belki aile baskısıyla belki çevre baskısıyla belki hiç mutlu olmayacağı bir mesleği seçmeye zorluyoruz- üstüne bir de çocuk işçiliği sorunu karşımıza çıkıyor. Bunların takdir ederseniz ki sigorta sorunu ortaya çıkacak, sosyal güvenlik sorunu ortaya çıkacak. Bu yaşta, özellikle erkek çocukların psikomotor hareketlerinin tam gelişmemesinden dolayı iş güvenliği sorunu ortaya çıkacak. Ben meslek eğitim merkezinde de çalıştım, meslek lisesinde de çalışıyorum. Her yıl bu tür ciddi konularla karşılaşılıyor çünkü çocuk 14, 15, 16, 17 yaşında daha tam psikomotor hareketleri gelişmeden hatta tam Türkçe söylersek biraz böyle sakarken biz ciddi iş riski taşıyan, iş güvenliği taşıyan yerlerde bu çocukları çırak yaptığımızda haki katen sorunlarla karşılaşılıyor.

BAŞKAN - Peki, meslek lisesinde bu çocuğu atölyeye sokuyorsunuz, aynı sıkıntı orada söz konusu değil mi?

AHMET GÜNGÖR - Aynı sıkıntı orada da söz konusu efendim, orada da aynı sıkıntı söz konusu. Yalnız, oradaki kontrolümüz ile çıraklık arasında dağlar kadar fark var. Kaldı ki meslek lisesinde de çocuklar işletmeye gittiklerinde, son sınıfta, 12’nci sınıfta aynı sorunlarla gene karşılaşacağız.

ERTAN AYDIN (Ankara) - Ama biz sanayide dolaşırken sanayideki ustalar çırak bulamadıklarından şikâyet ediyorlardı bu 4+4+4’ten sonra. Yani, bizim elimizde ufak yaşta yetişecek ki o çocuk nitelikli bir şeye sahip olabilsin, bizim birikimlerimizi ona aktarabilelim diyor. İşin böyle bir tarafı var. Yani, çocuğun ufak yaşta yoğunlaşması ve o işin püf noktalarını daha teferruatlı öğrenmesi için de böyle bir ufak yaş eğitimi de gerekiyor esasında bu çıraklık noktasında. Sonradan da öğrenemiyor diyorlar. İşte, 16, 17, 18 yaşından sonra çocuğa, istediğimiz kadar uğraşalım, öğretemiyoruz anahtar tutmasını vesaire. Yani, bayağı bir anlattılar oradaki sorunlarını da. Şimdi, sizin dediklerinize de kısmen katılıyorum ama öbür taraftan da böyle bir handikap var.

GAYE USLUER (Eskişehir) - O yaştaki çocuklara da hiçbir şey, tornavida falan vermiyorlar da, çay götür, çöpü dök... Yani adı çırak da yaptığı iş çay getir götür, bulacağı yıka, çöpü dök.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bardağın hep boş tarafından bakıyoruz hepimiz. Biraz dengeleyerek bakalım.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Bir sorum olacak Başkanım.

BAŞKAN – Bunu biz kendi aramızda tartışacağız, isterseniz Ahmet Bey bitirsin.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Uzman olduğu için Ahmet Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 22

Sadece şey konusunda... Burada 5' e 1' se yani 5 gün çalışacak, 1 gün okula gidecek. Hakikaten gerçekten bu insanların Türkiye koşullarında geçmişimiz tarihinde, ahilikte olmuş, etmiş... Örneğin 3' e 3 diye bir dengesi ya da bunun iyi uygulandığı ülkelerde daha dengeli, çocuk işçi denmeyecek, eğitimin içinde olacak, üretimin de içinde olacak bir dengesi var mı yoksa gerçekten eğitimin temel ilkesinden sapmadan mı yapmak gerekir?

AHMET GÜNGÖR – Efendim, meseleye şöyle bakmak lazım: Geleneksel mesleklerde, beden gücü gerektiren meslekler her yaşta öğrenilebilir. Bunun illa çocuk olmasına gerek yoktur ya da çok küçük olmasına gerek yoktur. Eğer bir sanattan, sanatçılıktan, el yatkınlığından bahsediyorsak, bu resim, plastik sanatlar falansa onu tartışmıyoruz zaten. Oto tamirciliğinden bahisle devam ediyorsak, otomobilcilik, otomobil teknolojisi bugün çoklu donanım gerektiren, akademik birikim gerektiren bir hâl almıştır. Otomobilcilik mesleği bugün yazılım bilmeden, bilgisayar teknolojisi bilmeden, yönetim-kontrol teknolojisi bilmeden, hidrolik pnomatik teknolojisi bilmeden yapılamaz hâdedir. Oto tamircilerinin istediği şey maliyeti düşürmek, getir götür yaptırmak, basit bedensel çalışmaları yaptırmak üzerinedir. Bugün hiçbir otomobil tamircisinde -iddiayla söylüyorum, ben motorlu araçlar öğretmeniyim, bu konuda da iyi öğretmenlerden biriyim- mesleki eğitim merkezinde az önce bahsettiğim çoklu donanıma sahip insan yetişmez, bunu çok net söylüyorum. Çünkü, oto tamircisi bilgisayar yazılım teknolojisi mi öğretiyor, ölçme kontrol mü öğretiyor, hidrolik pnomatik teknolojisi mi öğretiyor? Hayır. Sökme takma öğretiyor. Bizim ülkemizde sökme takmacıya mı ihtiyacımız var yoksa çoklu donanıma sahip, akademik birikimi olan, dünyanın her yerinde bu işi yapabilecek insana mı?

BAŞKAN – İkisine de ihtiyacımız var Ahmet Bey.

AHMET GÜNGÖR – Peki, benim fikrim böyle.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, dinlememiz gereken arkadaşlar tamamlandı. Uygun görürseniz, ben bürokrat arkadaşlar da dâhil olmak üzere Komisyon üyesi olmayan arkadaşları dışarıya davet etmek istiyorum. Arkadaşlarımızla bir değerlendirme yapalım ve bundan sonraki takvimimizi nasıl belirleyeceğimizin ölçülerini koyalım, kriterlerini koyalım ve o çerçevede de çalışmalarımıza devam edelim. Uygun mudur?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyon üyesi olmayan derken bizi mi kastediyorsunuz?

BAŞKAN – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Böyle bir şey yok Sayın Başkan ya.

BAŞKAN – Biz arkadaşlarımızı dinledik. Komisyon üyesi arkadaşlarımızla oturup bundan sonraki takvimi değerlendireceğiz, teknik bir hususu konuşacağız Musa Bey.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Bir sakıncası var mı?

BAŞKAN – Bir sakıncası var mı yok mu yani prensip üzerinden yürüyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Medisin böyle bir geleneği yok Sayın Başkan, rica ederim ya.

BAŞKAN – Gelenekler yeniden de koyulabilir Musa Bey.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır usule uygun olur yani. Siz “Milletvekilleri, dışarı çıksın, biz konuşacağız.” diyorsunuz. Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, Komisyon üyeleriyle bundan sonraki çalışma takvimini belirleyeceğim diyorum, bu kadar basit.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam bunda bir sorun yok ki. Biz de ilk kez komisyon üyeliği yapmıyoruz Sayın Başkan, rica ederim yani, ilk kez yapmıyoruz yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben arkadaşları dışarıya davet ediyorum. Biz kendi aramızda bir konuşalım. Danışman arkadaşları da rica ediyoruz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Efendim, bu kadar gizli değil aslında.

BAŞKAN – Hiçbir şey gizli değil Gaye Hanım, hiçbir şey gizli değil.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan niçin böyle bunu gerekçelendirir misiniz?

BAŞKAN – Ya arkadaşlar, bu Komisyona tevdi edilmiş bir görev var. Yani, ben tabiatıyla sizin gelen arkadaşları dinleme hakkınız var, arkadaşları dinlediniz, herhangi bir kısıt da koymadık, böyle bir şeye gerek de yok, buna samimi olarak inanıyorum ama şimdi Komisyonla ilgili bu mevcut durumu değerlendireceğimiz bir çalışmadan söz ediyorum yani mesela bu kadar basit.

Arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum. On dakika sonra Komisyon üyelerini buraya toplantıya davet ediyorum.

Kapanma Saati:18.10

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 23

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.37
BAŞKAN: Mustafa İSEN (Sakarya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İkinci Oturumu açıyorum.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, dışarıda Eğitim Müfettişleri Sendikasının temsilcisi var; onu da dinleyelim.

BAŞKAN – Gaye Hanım konuşsun, size de söz verelim.

Buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Efendim, çok geniş katılımlı bir ara komisyon toplantısı oldu; bunun için teşekkür ediyoruz.

Hepimizin hakikaten bilmediklerimiz, bazı bakış açılarımız açısından da iyi oldu.

Şimdi son bir grup kalmış Maarif Müfettişleri Derneği; isterseniz onları da rahatlatalım, biz de rahatlamış olalım müsaadenizle.

BAŞKAN – Peki, bir on dakika da onlara söz verelim. Yani onların hepsi teker teker bizi ziyaret ettiler ama zararı yok gelsinler, yine bir on dakika...

Başkanlarını çağırıyoruz arkadaşlar, Nermin Hanım.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Zaten herkese geldi...

BAŞKAN – Onu diyorum, yani ne söyleyeceklerini biliyoruz ama zararı yok burada da ifade etsinler.

Nermin Hanım, hoş geldiniz.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞCIOĞLU – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - On dakika size süre veriyoruz ve kendinizi lütfen bir cümleyle tanıtarak öyle başlayalım.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞCIOĞLU – Tamam efendim, hemen kısa kısa geçeceğim.

Ben maarif müfettişiyim ve Eğitim Müfettişleri Sendikasının da Genel Başkanıyım.

Sayın Başkanım, saygıdeğer komisyon üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığı, geleceğimizi emanet edeceğimiz nesillerimizin yetiştirildiği, en hayati kamu hizmetini sunan stratejik bir bakanlıktır. 20 milyon öğrencinin eğitim öğretim gördüğü, 1 milyondan fazla personelin istihdam edildiği, bütçeden en fazla kaynağın aktarıldığı Bakanlıkta yönetim süreçlerinden olan denetim hizmetlerinin etkin ve kaliteli sunulabilmesi büyük önem arz etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığında etkin ve verimli denetim hizmeti sunulabilmesi için millî eğitim şûraları, bilimsel araştırmalar, Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma raporları, eğitim bilimcileri ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri doğrultusunda ideal bir model oluşmuştur. Bu modelin gerçekleşmesi için de yıllarca mücadele edilmiştir.

Bu tasarının 13'üncü maddesi olmasa idi en ideal modelin gerçekleşmesi için alınan tarihî bir karara şu an burada tanıklık ediyor olacaktık. Fakat tasarıdaki 13'üncü maddenin varlığı tarihî bir kararın tarihî bir hataya dönüşmesine sebebiyet vermektedir. Neden bu tarihî bir hataya dönüşecektir, onu da iki başlıkta analiz edebiliriz. Bunlardan birincisi, 13'üncü maddeyle eğitimin denetimi olanaksız hâle gelmektedir. Bakanlık, kendi verilerinde bile denetim hizmetlerinin sunulabilmesi için şu an yüzde 57 karşılama oranıyla –bu demektir ki 2 müfettişin işini 1 müfettiş yapmak kaydıyla- şu an 2.514 maarif müfettişine ihtiyacı olduğunu kendisi belirtmiştir. Bu durum elimizdeyken, 500 maarif müfettişiyse denetim hizmetlerinin sağlıklı yürütüleceğine inanmak mümkün değildir. Eğitimi denetimsiz bırakmak telafisi imkânsız sonuçlar verecektir ve geleceğimizi açısından tarihî bir hata olacaktır.

Bu 13'üncü maddenin varlığıyla, bir meslek ve meslek mensupları yok edilmektedir. Çok köklü, kendine özgü, süzülmiş bir kültür üzerine oturan maarif müfettişliği, yargı ve mülki idari hizmetler mensupları gibi belli bir öğrenimden sonra müfettiş yardımcılığı sınavıyla girilen ve mesleki yetişmeden sonra yeterlilik sınavıyla atanılan bir meslektir. Bu mesleğin kendi içerisinde liyakat ve kariyer ilkelerine göre belli bir yükselmesi vardır. Bu kariyer meslek tanımı buradan gelmektedir ve 13/7/2015 tarihli Anayasa Mahkemesi kararı da "Kariyer meslektir." diye bunu tanımlamıştır, şu an elimizde mevcuttur.

Kariyer meslek mensubu olan maarif müfettişlerini herhangi bir kariyer meslek olmayan şeflerin sınava girerek geldiği eğitim uzmanlığı kadrosuna atamak kazanılmış haklar anlamında mağduriyetler yaratacağı çünkü şöyle bir durum söz konusu: Kazanılmış haklarımızda Anayasa'da yer alan kazanılmış haklar anlamında da hak gasbına sebebiyet verecektir. Her ne kadar bununla ilgili "Mali anlamda herhangi bir sıkıntılar yok." denilse de bu, asla ve asla doğru değildir çünkü maarif müfettişleri anlamında şu an iki tane farklı ücret alan kişiler vardır. Eski Bakanlık müfettişliğinden gelme kişiler şu an 5 bin 500 lira almaktadır, il eğitim denetmenliğinden gelenler 3 bin 300 lira almaktadır. Bu insanları eğitim uzmanı yaptığınız andan itibaren de zaten bu maaş farklılıkları burada devam edecektir, insanların maddi kayıpları devam edecektir. Bununla ilgili...

KADRİ YILDIRIM (Siirt) – Hangisi düşecek?

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞCIOĞLU – Düşme olmayacak.

Hemen analiz edeyim efendim, şöyle bir şey: Düşme olmayacak ama eşitler arasında, siz birini Bakanlık maarif müfettişi alırken diğerini eğitim uzmanı yaptığınızda Bakanlık müfettişliğine geçen aynı kariyer meslek sahibi insan 5 bin 500 lira alırken diğerini 3 bin 300 lira almaya mahkûm edeceğiz.

BAŞKAN – Nermin Hanım, bugün de aynısını alıyor ama. Şu anda da aynısını alıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 24

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Haklısınız efendim, katılıyoruz ve zaten bu merkeze bağlanma, bu tasarının ilk 6 maddesinin gelmesinin sebebi de buydu, bu insanların mali anlamdaki kayıplarını en aza indirgeyebilmek. 19'uncu Millî Eğitim Şûra Kararı'nda da zaten denildi ki: "Bütün maarif müfettişlerinin arasındaki özlük farklılıkları, maaş farklılıkları giderilmelidir."

BAŞKAN – Bir şey soracağım: Bu 2.514 kişinin kaç tanesi sınava girerek uzman yardımcılığı, tez hazırlayıp uzmanlık statüsü elde ederek bu konuma geldi, kaç tanesi öğretmenlikten bu noktaya atanarak geldi?

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Hepsi öyle geldi.

BAŞKAN – Hepsi mi öyle geldi?

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Evet, hepsi öyle geldi. Bu 2.514 kişinin içinde hukuk mezunu da var, iktisat mezunu da var, işletme mezunu da var. Öğretmenlikten gelmede kriter şu: Sekiz yıl öğretmenlik yaptıktan sonra sınava giriyorsunuz, müfettiş yardımcılığı sınavını kazanıyorsunuz, daha sonra üç yıl yetişiyorsunuz, yeterlilik sınavına giriyorsunuz ve bu göreve atanıyorsunuz; durum bu.

BAŞKAN – Peki, tamam.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Deniliyor ki: "Hak kaybı yoktur." Hemen size bir örnek vermek istiyorum. Biz, il eğitim denetmeni idik. İki yıl öncesinde Bakanlığımız bir düzenleme yaptı, hepimizi maarif müfettişi unvanına atadı. İl eğitim denetmeni iken, müfettişken yani denetim işi yaparken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına başvurduk, bize dediler ki: "Siz müfettiş olmadığınız için buraya alamayız." Şimdi, size soruyorum: Ben eğitim uzmanı olduğum zaman benim müfettişliğim elimden gidiyor, bu, hak kaybı değil de nedir? Ve yıllardır şunu söylüyorum: Emeğimiz, ekmeğimiz ve geleceğimiz elimizden alınıyor anlamında, bu maarif müfettişliğinden eğitim uzmanı alınması benim geleceğimi elimden alıyor.

O nedenle, siz değerli Komisyon üyelerimize şunu söylemek istiyorum: Kalpleri kırgın, küskün, moralleri bozuk, Bakanlığa aidiyet duygusunu hissetmeyecek çalışanların olmasına lütfen sebebiyet vermeyelim. Hiçbir suçu, günahı olmayan binlerce insanı mesleğinden ve kazanılmış haklarından edecek, merkezden mezraya, yurt dışına kadar çok büyük bir camianın denetmeninin iş başında yetiştirilmesini yok edecek, kariyer meslek mensubunu kariyer meslek mensubu olmayan başka bir göreve atayacak bu tasarının insan haklarına, kazanılmış haklara, hak ve adalet ilkelerine, hukukun evrensel ilkelerine aykırı olacağına siz değerli parlamenterlerimizin de inandığına yürekten inanıyoruz. Bu anlamda, bu hukuksuzluğa ve haksızlığa izin verilmemesi anlamında mevcut 2.500 maarif müfettişimizin -çünkü devletimizin her şeye gücü yeter- yeni kurulan bu sistemle Bakanlık maarif müfettişliğine atanmasının doğru olacağını düşünüyoruz.

Saygılarımla size arz ediyorum.

Bir şey daha söyleyeceğim. Gerekçe ne olursa olsun, açık yüreklilikle söyleyeceğim, bazıları olabilir, belki çalışmak istemiyor olabiliriz fakat bu çalışmak istemiyoru çözümlenir yolu yasa yaparak bu insanları dışarı atmak değildir. Şimdi sistemimiz vardır. Eğer yanlış yapan varsa yanlış yapana soruşturmayla, mesleğini, görevini kötüye kullanıyorsa alırsınız yakasından tutar atarsınız. Eğer benim devletime, benim milletime karşı herhangi bir başka yola girmişse bunun da savcılar vardır, tutar kolundan atar ama bunlar olabilir varsayımıyla bir meslek camiasını tamamen, hiç hak etmediği bir şekilde... Ciğerimiz yanıyor, yüreğimiz yanıyor. Ben camiamın sesini size iletmek zorundayım. Şöyle söyleniyor, basit bir şey ama: "Nermin Hanım, 55 yaşına geldim -atıyorum- Kayseriliyim, yarın ben ilime döndüğümde bana diyecekler ki -bakın, sosyal kayıptır da, statü kaybıdır- 'işte Nermin Hanım ne yapmış ki bak müfettişliğini elinden almışlar, sıradan bir adam yapmışlar.' diyecekler." diyor. Bir şehit babası var, benim müfettişim, diyor ki: "İki ay öncesinde ben evladımı bu vatana şehit verdim. Soruyorum -2.500 kişiden 400'ünü alıyorsunuz, 2.100 kişi dışarıda kalacak- ben vatanseversizliğin neresindeyim Başkanım?" Ben buna cevap veremiyorum.

O nedenle de sizin takdirlerinize sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Kimseyi dışarıda bırakmıyoruz ama, biliyorsunuz değil mi? Kimse dışarıda kalmıyor sistemde. Devlet bir yere atmıyor, devletin işleyişi içerisinde değerlendiriyor.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Yok ama statü kaybı yaratıyor.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bütün görevlerine de devam ediyorlar.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Hayır efendim, hiçbir göreve devam etmiyoruz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Devletin görevlerine devam ediyor.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Hayır, eğitim uzmanının şu an denetim görevi yoktur, inceleme soruşturma görevi yoktur. Dediğim gibi, şeffherin...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Hayır, bununla geleceğini bize bizzat Bakan söyledi, hatırlayın, denetim uzmanları, illerde, okulların açılması, kapanması, şu anda yapmış oldukları görevleri ifa edecekler, toplantıda söylendi bu.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Efendim madem buysa, o zaman maarif müfettişliğine ben devam edeyim, niye eğitim uzmanı oluyorum ki?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Eğitim uzmanının öyle bir görevi yok.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Öyle bir görev tanımı yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 25

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – O zaman yapacaklar öyle bir görev tanımları. Yani burada iki mesele var; biri, özlük hakları meselesi, Hanımefendi dedi ya iki ayrı maaş alan müfettişimiz var ama hâlen devam ediyor.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Ediyor, doğrudur.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Şu anda da bunlar bize sorun olarak geliyor zaten. Bu müfettişler “Biz aynı iş yapıyoruz, aynı unvana sahibiz, bizim özlük haklarımızı eşitleyin.” diyor. Şu anda bunlar için bir sorun yani bu tasarıyla bu özlük hakları eşitsizleşmiş olmuyor, doğru mu? Zaten var olan bir şey.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Bakın, sizinle ben aynı iş yapıyoruz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bizim tasarıda vaadettiğimiz şu: Bu özlük hakları neyse müfettişlerimizin aynen devam edecek yani eğitim uzmanı olduklarında aynı haklarla yani o ilköğretimden gelen müfettişler de aynı hakla yani esasında bir eşitsizlik devam edecek, bir o.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Ama benim derdim para değil ki, benim mesleğimi elimden alıyorsunuz diyorum. Anlatabildim mi? Derdim para değil.

ERTAN AYDIN (Ankara) – Hangi gerekçeyle bu yönetim başvuruluyor o önemli. Neden yani?

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Aynı gerekçe...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şöyle bir şey daha var: bu 2.507 maarif müfettişinin 500'ü yeni sistemde maarif müfettişi olacak, mülakatla Bakanlık müfettişi olacak, lağvedilmiyor ama aradan 500 kişi cımbızla çekiliyor. Şimdi, mülakat demek cımbızla çekme sistemi demek ve o çekilen grubun bir kısmı belki de maaşı 3.300 olan il müfettişleri olacak.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Aynen.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Onların maaşı 5.500'e çıkarak ayrıca terfi edecek ama ben burada maaştan daha çok şunu önemsiyorum: Elbette ki maaş kısmı eşitlensin, bu istekler olabilir ama ben, burada, ismin değişmesi... Yani, burada bir kariyer planı var, o kariyer planında gelinen bir nokta var. Bakın, Sayın Atif Ala da aynı sistemden gelen bir kişi, maarif müfettişi ve başkan olabilmek için, o dairenin başkanı olabilmek için on yıllık maarif müfettişliği hizmeti gerekirken Sayın Atif Ala bunun dışında atanmıştır göreve, yasal düzenlemesi de sonra yapılmıştır durumuna uygun biçimde. Mesela, burada bir hakkaniyetsizlik var, yetmedi, sistemi değiştiriyoruz, yeni sistemin başına yine Sayın Atif Ala'yı yeni isimle getiriyoruz ama geri kalan 2507'yi de mağdur duruma getiriyoruz tenzilirütbeyle. Şimdi, burada, bence kariyer planlamasının engellenmesi maaş kaybından daha da önemli.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Hukuksuzluk yapmamamız gerekir.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Denetim uzmanlığına da öyle bir fonksiyon yüklersiniz ki o da bir kariyer mesleği hâline dönüşür.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bunları sonra tartışalım.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Bunları tartışalım.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Bir şey daha efendim, çok önemli, onu unuttum.

Şimdi, bu yasa tasarısının 71'inci maddesi var. Savlar, her şey olabilir, deniliyor ki: “Maliye kadro verdi, vermedi.” falan, bu savlar. Ben de şunu söylüyorum: 71'inci madde diyor ki: “ÖSYM'nin sözleşmeli çalışan eğitim uzmanı.”

GAYE USLUER (Eskişehir) – Bir de o var.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Bakın, kariyer meslek filan olmamış yani sözleşmeli almışsınız, onu atamışsınız. Hiçbir şarta, kurala tabi olmadan bunları, kariyer meslek olan Millî Eğitim uzmanını atıyorsunuz. Şimdi, burada kadro var, bunlar hak etmemiş ama bu sistemin içerisinde, bu Bakanlığa özveriyle çalışmış, emek vermiş insanları da alıyorsunuz, hiçbir kariyer meslek olmayan bir mesleğe atılıyor. Bunun ne kadar âdiliyet olduğunu da duygu ve takdirlerinize arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kariyer mesleği olma yönü korunur yani ona çalışır Komisyon, bir orta yol bulunur.

TEM-SEN GENEL BAŞKANI NERMİN TAŞÇIOĞLU – Çok teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bugün aşağı yukarı çok değişik iş kollarından değişik konumdaki arkadaşları dinledik, onlar farklı bakış açılarını ortaya koydular yani bir kısmı bütünü ele aldı, bir kısmı daha detay sayılabilecek meseleleri ele aldı. Yarın Bakanlık uzmanlarını da yani daha doğrusu bürokrasisini de buraya davet edelim çünkü bazı sorular var ki, ben mesela şunu biliyorum: Bu teftişteki 2.500 civarındaki arkadaşımızın bir kısmı kariyer uzmanlığından gelmedi yani o bahsedilen işlemin tümünü tamamlayarak gelmedi, atanma yoluyla geldi. Nermin Hanım “Öyle değil.” dedi ama öyle geldi veya böyle geldi, bu ayrı bir mesele, bunları öğrendim. Haklı olarak şeyi soralım yani Bakanlık niye buna ihtiyaç duyuyor? Niye sayıyı artırmıyorsunuz? O gün de konuştuk gerçi “Maliye kadro vermiyor, verse biz daha büyüğünü kullanabiliriz.” dediler. Ama, burada asıl bir paradigma değişikliğini -ki burada öğretmenlik yapmış arkadaşlarımız var, çok kısa süre ben de öğretmenlik yaptım- eğitimle ilgili faaliyetleri büyük ölçüde Millî Eğitimin kendi iç yöneticilerine bırakıyor ve soruşturma esaslı bir yeni müfettişlik anlayışı ihdas ediyorlar.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Başkanım, sözünüzü kestim, şu anda bile illerde birçok soruşturmayı muhakkik diye, ilçe müdürleri...

BAŞKAN – Daha çok eğitim ağırlıklı.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Tabii, bu şekilde yürüyor zaten yani şu anda il ve ilçelerde.

BURHANETTİN UYSAL (Karabük) – Başkanımın dediği eğitimin içeriği yani dersin işlenmesi, konular...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Millî Eğitim

Tarih : 07/06/2016 Saat :

Kayıt: Millî Eğitim Stenograf :

Uzman : ..... Sayfa: 26

BAŞKAN – Eğitimin içeriği meselesini o okulun müdürü... Yani, biz o okula bir müdür tayin ediyorsak o müdüre de bir yetki vermemiz lazım Millî Eğitim Bakanlığının kendi iç işleyişi çerçevesi içinde. Burada soruşturmayı esas alan bir yeni teftiş modellemesi geliyor. Bu iyidir, kötüdür, tartışılabilir. Buradaki bazı arkadaşlarımız bunun bir geriye gitme olduğunu söylediler. Bu, bakış açılarımıza göre değişebilir ama ben bugün yeteri kadar arkadaşlarımızı dinlediğimiz kanaatindeyim yani bu görüşlerin hepimiz için yararlı olduğunu da düşünüyorum.

Uygun görürseniz, arkadaşlarımız hem bugünkü bu aldıkları bilgiler doğrultusunda yeni bir değerlendirme yaparlar, kendi dosyaları açısından yeni bir değerlendirme yaparlar. Yarın saat 14.30' da burada Komisyon üyelerimizle, tabii Komisyona mevzuat çerçevesi içinde katılabilecek nitelikteki başka arkadaşlar da katılmak isterlerse buyursunlar ama Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan istirahat edelim muhakkak burada olsunlar ve 1'inci maddeden başlayarak görüşmeleri sürdürüelim.

Usul bakımından şöyle de bir mantalite geliştirelim: Burada çok teknik maddeler var yani ne bileyim, işte falan yerdeki üniversitenin adının şu olması, ki çoğu onlar. Yani, bu gibi teknik nitelikteki maddeleri tartışmadan biraz süratlendirerek ama tartışacağımız maddeleri de tabii tartışarak mümkün olduğu kadar süratli bir biçimde değerlendirelim. Bu bizim yaptığımız iş nihayet asıl komisyona bir raporlama yapmak yani asıl kararı verecek olan komisyon oradaki komisyondur. Yani, çok üzerinde ittifak edemediğimiz hususları da uzun uzun tartışmak yerine kanaatlerimizi bildirelim, bu kanaatler rapora girsin, onları asıl komisyonda değerlendirelim diye düşünürüm. Arkadaşların tabiiyle başka bir görüşleri varsa bunlara elbette değer veririz.

O zaman, ben yarın 14.30' da yani 8 Haziran Çarşamba günü 14.30' da yine burada toplanmak üzere kifayeti müzakere talep ediyorum ve bugünkü görüşmelerin burada sona ermesi gerektiğini düşünüyorum.

Arkadaşlarımdan söz isteyenler varsa bunu tartışalım ve ona göre kapatalım.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Ben çok kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun, tabii.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Eski Millî Eğitim Bakanlarımızdan Sayın Hüseyin Çelik'in bugün bir yazısını okudum, kendi web sayfasında yayınlamış, okuyan arkadaşlarımız var mı bilmiyorum. "Millî Eğitimin Hâleri" diye başlığı. Hepimizin okumasında yarar var.

BAŞKAN – Okuruz, evet.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Çünkü bir hafıza, Millî Eğitimin başından itibaren yani AKP iktidarları öncesinden başlamış, kendi süreci ve sonrayı değerlendirmiş. Esasında bu yasa üzerine bu yazıyı yazmış. Zaten okursunuz. Ben yazdım sandım okurken. Sadece son kısmı şöyle diyor: "Yapbozdan nasibini alan başka bir alan da teftiş mekanizmasıdır. 2011'de Bakanlık müfettişlerinin unvanı 'denetçi' diye değiştirilmiş, 2014'te ise tüm müfettişlerin unvanı 'maarif müfettişi'ne dönüştürülmüştür. Şimdi ise TBMM'ye sevk edilen bir kanunla yaklaşık 2.500 müfettişin beşte 4'ünün bu unvanı elinden alınmakta yani müfettişlik müessesesi Millî Eğitim Bakanlığında kariyer bir meslek olmaktan büyük çapta çıkarılmaktadır. Maarif Vekâleti çoktan Millî Eğitim Bakanlığına dönüşmüşken maarif müfettişi ne kadar isabetlidir? 'Teftiş' kelimesi 'ileri götürmek, yol göstermek' anlamındadır, tali anlamı ise 'denetlemek'tir. Peki, yılların teftiş mekanizmasını denetime indirmek hangi maslahatın gereğidir?"

Gerisini okumayı sizlere bırakıyorum. Aslında, hakikaten öz eleştiri açısından son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Ve tabii ki bu süreci yaşamış, Millî Eğitim Bakanlığı öz geçmişi olan ve öğretmen öz geçmişi olan Sayın Hüseyin Çelik'in çok değerli olduğunu düşünüyorum. Bizlere de süreçte ışık tutacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Yarın 14.30' da toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 19.00

